

Objavljivanje podataka i informacija
Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2019.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
SKRAĆENICE/DEFINICIJE	2
1. UVOD	3
2. POSLOVNO IME I SJEDIŠTE BANKE	4
3. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI BANKE	6
3.1. Spisak dioničara banke koji imaju 5% ili više dionica sa glasačkim pravima	7
3.2. Članovi nadzornog odbora i uprave banke	7
3.3. Politike za izbor i procjenu članova nadzornog odbora i uprave Banke	9
3.4. Članovi Odbora za reviziju	9
3.5. Članovi Odbora Nadzornog odbora	9
3.6. Način organizovanja funkcije interne revizije i rukovodioca interne revizije	10
3.7. Imenovanje eksternog revizora	11
4. STRATEGIJE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA	12
4.1. Opis strategije i politike za pojedinačne rizike	13
4.2. Organizacija funkcije upravljanja rizicima	26
4.3. Obuhvatnost i karakteristike sistema izvještavanja o rizicima	28
4.4. Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima prema rizičnom profile banke	30
5. KAPITAL I ADEKVATNOST REGULATORNOG KAPITALA	33
5.1. Regulatorni kapital Banke	33
5.2. Podaci o kapitalnim zahtjevima i adekvatnosti kapitala	37
5.3. Informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku	39
5.4. Informacije o stopi finansijskoj poluge	51
6. PODACI KOJI SE ODOSE NA LIKVIDNOSNE ZAHTJEVE	53
7. PODACI O IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA	54
8. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI	55
9. INFORMACIJE U VEZI SA ICAAP-OM I ILAAP-OM	57
10. POLITIKA NAKNADA	59
11. PODACI O BANKARSKOJ GRUPI	60

SKRAĆENICE/DEFINICIJE

NAZIV/ SKRAĆENICA	PUNI NAZIV	POJAŠNJENJE / PREVOD
ABSA	Addiko Bank d.d. Sarajevo	
FBA	Federal Banking Agency	Agencija za bankarstvo FBiH
Grupa ili Grupacija	Addiko bank grupacija	Novi naziv Grupacije, počevši od 11.07.2016. godine.
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development	Evropska Banka za obnovu i razvoj
CEO	Chief Executive Officer	Direktor društva odnosno Predsjedavajući Uprave
CFO	Chief Financial Officer	Član Uprave nadležan za upravljanje finansijama
COO	Chief Operating Officer	Član Uprave nadležan za upravljanje operacijama
CRO	Chief Risk Officer	Član Uprave nadležan za upravljanje rizikom
CMO	Chief Market Officer	Član Uprave nadležan za upravljanje prodajom
COR CMO	COR Chief Market Officer	Član Uprave nadležan za upravljanje prodajom u COR segmentu
ORO	Operational risk officer	Službenik za operativne rizike
DORO	Decentralized operational risk officer	Decentralizovani službenik za operativne rizike
PD	Probability of default	Vjerovatnoća ulaska u default
LGD	Loss given default	Gubitak zbog statusa nastanka neizmirenja obaveza
ICAAP	Internal Capital Adequacy and Assessment Process	Proces procjene adekvatnosti internog kapitala
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy and Assessment Process	Proces procjene adekvatnosti interne likvidnosti
RWA	Risk Weighted Assets	Rizikom ponderirana aktiva
KPI	Key Performance Indicators	Ključni pokazatelj učinka
NPS poslovnice	Net Promoter Score	Zadovoljstvo klijenata po poslovnicama
SFE	Sales Force Effectives	Efikasnost prodajnog osoblja

Objavljivanje podataka i informacija

1. UVOD

Addiko Bank d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: „Banka“) na osnovu Zakona o bankama („Službene novine FBiH“ br. 21/17) i Odluke o objavljivanju podataka i informacija banka („Službene novine FBiH“ br. 81/17) Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu: „Agencija“) javno objavljuje sljedeće informacije sa stanjem 31. decembra 2019. godine.

U ovom izvještaju sadržane su kvalitativne i kvantitativne informacije kako propisuju navedeni zakonski propisi.

Svi podaci su izraženi u konvertibilnim marakama (BAM), osim ako je drugačije navedeno.

Dodatni podaci, informacije i pokazatelji, koji nisu navedeni ili nisu dovoljno detaljno opisani u ovom izvještaju, objavljeni su u Godišnjem izvještaju 2019. godina, koji se nalazi na internet stranici Banke. Sastavni dio godišnjeg finansijskog izvještaja je i Upravljanje finansijskim rizicima (kreditnim, tržišnim, deviznim, rizikom kamatne stope, rizikom likvidnosti, operativnim rizikom i rizikom kapitala) te se iz tog razloga isti u ovoj objavi neće detaljnije obrazlagati.

Imajući u vidu zakonsku regulativu, te stabilnu kapitalnu osnovu i stabilno poslovanje Banke u cjelini, mišljenja smo da ne postoji potreba češćeg objavljivanja podataka od jednom godišnje kao i da se ovom objavom sveobuhvatno prikazuje rizični profil banke.

2. POSLOVNO IME I SJEDIŠTE BANKE

Addiko Bank d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) je registrovana poslovna banka sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine i dio je Addiko Grupe. Dobila je odobrenje Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine koje je izdano na dan 17. januara 2000. godine i Banka je registrovana kod Županijskog suda u Mostaru 21. januara 2000. godine.

Registrovano sjedište Banke je u Sarajevu, Trg Solidarnosti 12, Federacija Bosne i Hercegovine. Banka obavlja svoje poslovanje u Federaciji BiH preko Centrale u Sarajevu, 35 poslovnica u Federaciji Bosne i Hercegovine, te nema drugih predstavništava.

Banka je registrovana za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine.

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austrija sa sjedištem u Beču.

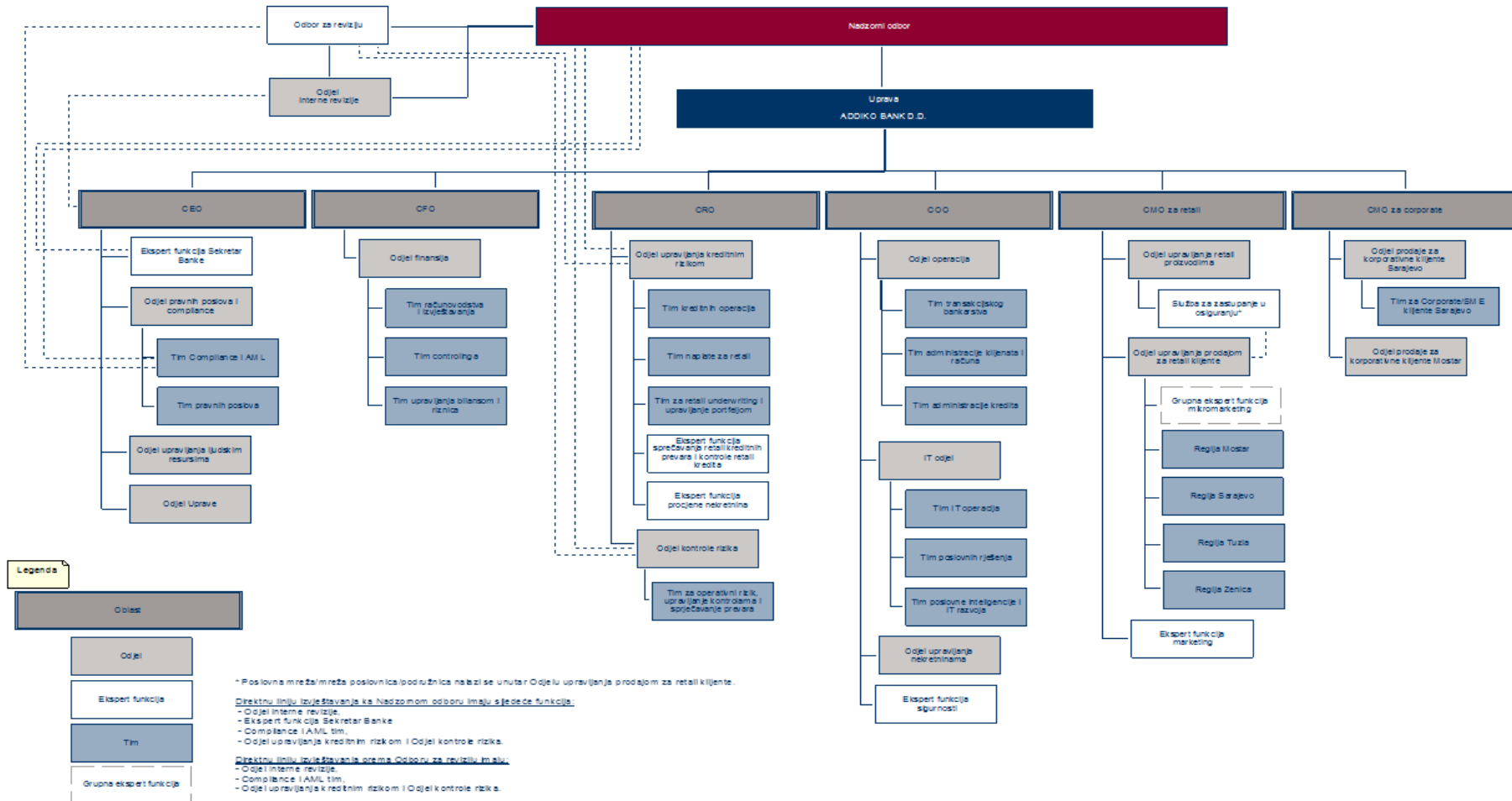
Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je imala 371 zaposlenih.

Addiko Bank d.d. Sarajevo ima adekvatno uspostavljenu organizacionu strukturu, u skladu sa Zakonom o bankama FBiH i odlukama Agencije za bankarstvo FBiH.

Banka je organizacija sa funkcionalnom organizacijskom strukturom, ustrojena odozgo prema dolje. Funkcionalna organizacijska struktura je klasična organizacijska struktura koja ima za svrhu povezivanje poslovnih jedinica u skladu sa poslovnim funkcijama Banke.

Addiko Bank

ADDIKO BANK D.D.
Trg Solidarnosti 12
71 000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Slika 1: Organigram na 31. decembar 2019.

3. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI BANKE

Shodno Zakonu, tijela Banke su:

- Skupština,
- Nadzorni odbor,
- Uprava, koju čine Predsjednik Uprave i članovi Uprave.

Banka ima i:

- Sekretara Banke,
- Odbor za reviziju,
- Kreditne odbore,
- Druga tijela, u skladu sa odlukama Nadzornog odbora i Uprave Banke.

Banka je podijeljena na sljedeće organizacijske, rukovodne i upravljačke oblasti/područja:

- 1) Područje nadležnosti Predsjednika Uprave (CEO),
- 2) Područje nadležnosti Člana Uprave nadležnog za finansije (CFO),
- 3) Područje nadležnosti Člana Uprave nadležnog za rizike (CRO),
- 4) Područje nadležnosti Člana Uprave nadležnog za operacije (COO),
- 5) Područje nadležnosti Člana Uprave nadležnog za tržište, za poslovanje sa stanovništvom i mikro klijentima (Retail CMO),
- 6) Područje nadležnosti Člana Uprave nadležnog za tržište, za poslovanje sa pravnim osobama, javnim društvima i malim i srednjim poduzećima (CORPORATE CMO).

Uprava Banke rukovodi poslovnim aktivnostima Banke i upravlja Bankom u cjelini, u skladu sa zakonskim propisima, ovlastima i odgovornostima utvrđenim Statutom Banke, Poslovníkom o radu Uprave, te važećim općim aktima Banke, u skladu sa standardima i praksom Grupe.

Upravu Banke čine Predsjednik Uprave i članovi Uprave, u skladu sa Zakonom o bankama, te drugim zakonskim i podzakonskim aktima, Statutom Banke, kao i općim aktima Banke.

Na organizacijskom nivou ispod Uprave predviđena je podjela pozicija na upravljačke i neupravljačke:

- Upravljačke pozicije: Linijski menadžer odnosno direktor odjela na B-1 nivou, koji rukovodi organizacijskom jedinicom i može imati različit nivo odgovornosti, zavisno od rizika, koje rukovodilac preuzima, vlasništva portfolia, broja zaposlenika unutar organizacijske jedinice, itd.
- Neupravljačke pozicije: Ekspert pozicija unutar Ekspert funkcije (npr. Funkcija sigurnosti, Marketing funkcija). Radi se o neupravljačkoj poziciji sa specijaliziranim znanjima i vještinama.

3.1. Spisak dioničara banke koji imaju 5% ili više dionica sa glasačkim pravima

Skupštinu Banke čine dioničari Banke. Skupština Banke odlučuje na sjednicama.

Skupština banke, između ostalog, nadležna je da odlučuje o:

- donošenju, izmjenama i dopunama statuta;
- poslovnoj strategiji banke, planu poslovanja banke, programima i planovima održavanja adekvatnog kapitala u skladu sa zakonskim propisima i regulatornim zahtjevima propisanim podzakonskim aktima;
- formiranju osnovnog kapitala banke putem emisije dionica;
- povećanju i smanjenju kapitala;
- usvajanju godišnjeg izvještaja o poslovanju banke koji uključuje finansijske izvještaje i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- raspodjeli dobiti i isplati dividende;
- načinu pokrića gubitka;
- statusnim promjenama banke i prestanku rada banke;
- pojedinačnom izboru i razrješavanju članova nadzornog odbora;
- izboru društva za reviziju

Tabela 1: Spisak dioničara koji imaju 5% ili više učešća dionica s glasačkim pravima na dan 31.12.2019

Vlasnička struktura			
Br.	Dioničari koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu	% učešća	
		Obične dionice	Prioritetne dionice
1.	Addiko Bank AG, Austria	99,998%	-
2.	Ostali	0,002%	-

3.2. Članovi nadzornog odbora i uprave banke

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor banke vrši nadzornu funkciju u banci.

Nadzorni odbor Banke, između ostalog, nadležan je da:

- saziva sjednice skupštine banke i utvrđuje prijedlog dnevnog reda;
- utvrđuje prijedloge odluka za skupštinu banke i kontrolira njihovo provođenje;
- bira predsjednika nadzornog odbora;
- utvrđuje prijedlog poslovne politike i strategiju banke i plan poslovanja i podnosi skupštini banke na konačno usvajanje, te utvrđuje strategiju i politike preuzimanja rizika i upravljanje rizicima u poslovanju, program za održavanje adekvatnosti regulatornog kapitala
- usvaja plan oporavka banke;
- usvaja izvještaje odbora za reviziju;
- utvrđuje godišnji plan poslovanja banke, uključujući i finansijski plan;
- usvaja izvještaj uprave o poslovanju po polugodišnjem i godišnjem obračunu, sa bilansom stanja i bilansom uspjeha i izvještajem interne revizije i izvještajem eksterne revizije i podnosi skupštini godišnji izvještaj o poslovanju banke, koji obavezno uključuje finansijski izvještaj i izvještaje eksternih revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju.

Tabela 2: Članovi Nadzornog odbora Addiko Bank d.d. Sarajevo u 2019. godini

Članovi Nadzornog odbora Banke		
Br.	Ime i prezime	Uloga i datum od kada je na datoj funkciji
1.	Hans Lotter	Predsjednik; od 31.12.2015.
2.	Biljana Rabitsch	Zamjenik predsjednika; od 07.03.2017.
3.	Razvan Munteanu	Član; od 07.03.2017.
4.	Damir Karamehmedović	Član; od 25.10.2017.
5.	Meliha Povlakić	Član; od 25.10.2017.

Uprava Banke

Uprava Banke organizuje rad, rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Banku i odgovara za zakonitost poslovanja.

Predsjednik i članovi Uprave Banke za svoj rad i poslovanje Banke odgovaraju Nadzornom odboru.

Uprava Banke posebno ima obavezu obavještanja Nadzornog odbora u pisanoj formi o svim činjenicama bitnim za promjene u poslovanju Banke.

Članovi Uprave Banke dužni su osigurati:

- zakonitost poslovanja Banke i usklađenost poslovanja sa propisima donesenim na osnovu zakona, drugim propisima, općeprihvaćenim standardima i pravilima struke;
- provođenje supervizorskih mjera naloženih od strane Agencije;
- izvršavanje odluka Skupštine i Nadzornog odbora Banke;
- provođenje usvojenih strategija, politika, pravila i procedura u svakodnevnom poslovanju Banke, naročito pravila u upravljanju rizicima, procjeni internog kapitala Banke, uspostavi kontrolnih funkcija i sistema internih kontrola u svim poslovnim aktivnostima i linijama Banke;
- odlučivanje o izloženostima banke u skladu sa ovlaštenjima koje je utvrdio Nadzorni odbor Banke;
- analizu efikasnosti primjene usvojenih politika i procedura i izvještanje Nadzornog odbora o rezultatima analize, sa odgovarajućim prijedlozima za unapređenje efikasnosti istih;
- redovno izvještanje Nadzornog odbora Banke o poslovanju banke u skladu sa zakonskim i drugim propisima, statutom i internim aktima banke;
- informisanost zaposlenika o svim internim aktima Banke kojima se uređuju njihova prava i obaveze u radnom procesu;
- informisanje Nadzornog odbora i Agencije, bez odlaganja, o pogoršanju finansijskog stanja Banke ili opasnosti od nastanka pogoršanja, kao i o drugim relevantnim činjenicama koje mogu značajno uticati na finansijsko stanje Banke;
- sigurnost i pouzdanost informacionog sistema Banke na dnevnoj osnovi;
- odlučivanje o drugim pitanjima vezanim za organizovanje rada i poslovanja Banke, a koja nisu u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora banke.

Tabela 3: Članovi Uprave Addiko Bank d.d. Sarajevo u 2019. godini

Članovi Uprave Banke		
Br.	Ime i prezime	Uloga i datum od kada je na datoj funkciji
1.	Sanela Pašić	Predsjednik Uprave; od 18.06.2016.
2.	Selma Omić	Član Uprave; od 01.10.2016.
3.	Belma Sekavić-Bandić	Član Uprave; od 18.06.2016.

3.3. Politike za izbor i procjenu članova nadzornog odbora i uprave Banke

Politika za izbor i procjenu ispunjenja uslova za članove organa Banke i nosioce ključnih kategorija je usvojena dana 30.04.2019. godine na sjednici Skupštine. Svrha politike je definisanje pristupa Banke u vezi sa procjenom ugleda, sposobnosti, kompetencija, iskustva i vremenske dostupnosti članova Uprave, Nadzornog odbora i ključnih kategorija. Politika propisuje nadležnosti i postupak procjene primjerenosti za obavljanje funkcija.

3.4. Članovi Odbora za reviziju

Odbor za reviziju pruža stručnu pomoć nadzornom odboru banke u obavljanju nadzora nad poslovanjem banke i radom uprave banke.

Odbor za reviziju, između ostalog, nadležan je za:

- predlaže nadzornom odboru plan rada interne revizije,
- razmatra izvještaje interne revizije i drugih kontrolnih funkcija, te daje mišljenje o ovim izvještajima
- razmatra godišnja finansijske izvještaje i izvještaje o poslovanju banke, s izvještajem društva za reviziju,
- ispituje primjenu računovodstvenih standarda u pripremi finansijskih izvještaja,
- izvještava nadzorni odbor o poduzetim aktivnostima,

Tabela 4: Članovi Odbora za reviziju Addiko Bank d.d. Sarajevo u 2019. godini

Članovi Odbora za reviziju		
Br.	Ime i prezime	Uloga i datum od kada je na datoj funkciji
1.	Mark Potočnik	Predsjednik; od 29.05.2019. (Đorđe Lazović od 29.05.2011.-28.05.2019.)
2.	Jelena Mažuranić	Član; od 27.09.2018.
3.	Siniša Radonjić	Član; od 29.05.2015.

3.5. Članovi Odbora Nadzornog odbora

Tabela 5: Članovi ostalih Odbora Addiko Bank d.d. Sarajevo u 2019. godini

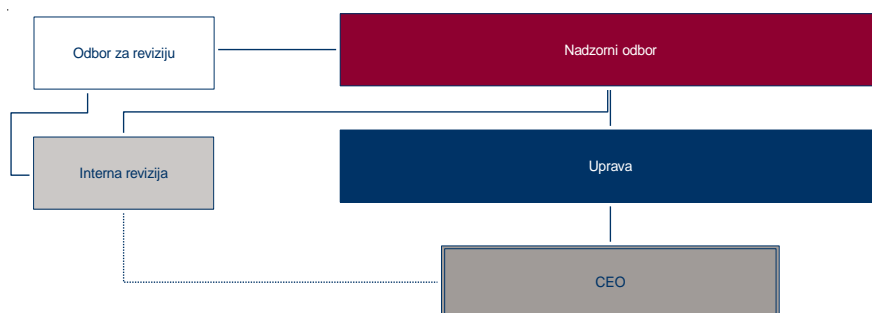
Članovi ostalih odbora	
Odbor za rizike	Učestalost zasjedanja
1. Hans Lotter predsjednik	Kvartalno
2. Biljana Rabitsch član	
3. Razvan Munteanu član	
Odbor za imenovanja i naknade	Učestalost zasjedanja
1. Hans Lotter predsjednik	Po potrebi
2. Razvan Munteanu član	
3. Suzana Tihi-Babić član	

3.6. Način organizovanja funkcije interne revizije i rukovodioca interne revizije

U skladu sa važećim zakonskim odredbama, Odjel interne revizije ima direktnu liniju izvještavanja prema Odboru za reviziju i Nadzornom odboru. Pravilnikom o organizaciji Banke definisan je kao organizacioni dio koji odgovara direktno Nadzornom odboru Banke. U administrativnom smislu, u svakodnevnim aktivnostima, postoji linija komunikacije između Odjela interne revizije i CEO Banke (Predsjednik Uprave), nadležnog za odobravanje dnevnih operativnih zahtjeva. Aktivnostima Odjela interne revizije upravlja direktor Odjela, imenovan od strane Nadzornog odbora. Direktor Odjela interne revizije je:

- Direktno odgovoran Nadzornom odboru i Odboru za reviziju.
- Učestvuje na sjednicama i izvještava Nadzorni odbor i Odbor za reviziju.
- Direktor Odjela Interne revizije nije dozvoljeno preuzimanje drugih funkcija kao ni operativnih odgovornosti unutar Banke ili Grupe.

Direktor Odjela interne revizije u Banci ima direktan i neograničen pristup Nadzornom odboru i Odboru za reviziju.

Glavni zadaci i aktivnosti Odjela Interne revizije su usmjereni na sprovođenje interne revizije u skladu sa internim aktima Odjela, godišnjim Planom rada Interne revizije (usvojenim od strane Nadzornog Odbora u skladu sa regulatornim zahtjevima), te međunarodnim standardima profesionalne prakse interne revizije.

Odjel interne revizije obavlja i ostale poslove propisane Zakonom o bankama i drugim propisima relevantnim za ostvarivanje ciljeva interne revizije.

Interna revizija u sprovođenju svojih obaveza ima neograničen i potpun pristup svim podacima, informacijama, prostorijama i imovini, kao i zaposlenicima, pri čemu se pridržava obaveze čuvanja tajnosti i povjerljivosti. Svi zaposlenici Banke dužni su pružiti podršku internoj reviziji u obavljanju njene uloge i sprovođenju aktivnosti. Organizaciona struktura interne revizije se periodično revidira u cilju ispunjenja očekivanja zainteresovanih strana i dodijeljenih odgovornosti.

Zaposleni u organizacionoj jedinici interne revizije imaju visoku stručnu spremu, potrebna stručna znanja te potrebna iskustva na bankarskim poslovima i poslovima kontrole i revizije banaka, te je njihov broj u srazmjeri sa veličinom i složenosti poslovanja Banke i u skladu sa profesionalnim standardima interne revizije. Odjel interne revizije broji četiri uposlenika.

Interna revizija uspostavljena je kao stalna kontrolna funkcija unutar Banke, s odgovarajućim ovlaštenjima i nezavisna o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje. Zaposlenima Odjela Interne revizije nije dozvoljeno preuzimanje drugih funkcija kao ni operativnih odgovornosti unutar organizacije. U skladu sa navedenim, zaposleni Odjela interne revizije ne smiju obavljati niti jednu drugu funkciju ili operativnu odgovornost u organizaciji. Isto je jedan od preduslova da se izbjegne sukob interesa. Nezavisnost Odjela interne revizije je osigurana kroz organizaciono pozicioniranje te hijerarhijsku i funkcionalnu odgovornost (u skladu sa regulatornim zahtjevima) čime je zaštićena je od konflikta interesa i direktne operativne uloge na individualnom i funkcionalnom nivou. Odjel interne revizije

minimum jednom godišnje i formalno potvrđuje Nadzornom odboru da je funkcija interne revizije u Banci organizacijski i funkcionalno nezavisna te da interni revizori pri sprovođenju revizija nisu bili u sukobu interesa.

3.7. Imenovanje eksternog revizora

Imenovani spoljni revizor Banke za 2019. godinu je Deloitte d.o.o. Sarajevo.

4. STRATEGIJE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Poslovna strategija služi kao osnova za definisanje strategije rizika → to je integracija planirane poslovne strukture, strateškog razvoja i rasta sa potrebnim procesima, metodologijama i organizacionom strukturom faktora rizika. Strategija rizika prati poslovnu strategiju i poslovni plan i postavlja se radi identifikacije, mjerenja, kontrole i upravljanja svim relevantnim vrstama rizika.

Glavni specifični principi upravljanja rizikom izvedeni su iz strategije poslovanja Banke i usmjereni su na snažno mjerenje rizika:

- **TTC Profit Driver:** Funkcija rizika pokretač je profitabilnosti tokom cijelog vijeka trajanja posla/proizvoda
- **Ojačana kultura upravljanja rizikom:** Ojačati kulturu upravljanja rizikom i uključiti je kao sastavni dio svih poslova
- **Usklađenost s LLSFR-om:** U procese upravljanja rizikom uvesti monitoring usklađenosti s LLSFR-om (Loan-to-Local Stable Funding Ratio)
- **„Upoznaj svog klijenta“:** Uvesti i nadalje razvijati učinkovit sustav rangiranja klijenta/određivanja rejtinga
- **Učinkovitost Procesa:** Očistiti procese od aktivnosti koje se preklapaju i povećati učinkovitost procesa; Princip dosljednost/centralizovanost
- **SME Lender:** Pristupom u poslovanju sa SME klijentima potaknuti razvoj ekspertize u poslovanju sa stanovništvom i klijentima Corporate-a
- **Upravljanje proizvodima:** Proizvodi se usvajaju isključivo na temelju odgovarajuće strategije odlučivanja. Rezultati novih proizvoda predmet su redovnih pregleda
- **Mjerenje rizika:** Svi materijalni rizici po portfoliju predmet su obaveznog mjerenja, izvještavanja i kontrole.
- **Automatizacija:** Gdje je to prihvatljivo, Rizik omogućava jaku automatizaciju u odlučivanju
- **Usklađeno izvještavanje:** Izvještavanje o riziku usklađeno s tržišnim definicijama proizvoda i izvještajima.
- **Veći volumen:** Sposobnost upravljanja većim brojem poslova bez ugrožavanja kvaliteta
- **Redovni pregled:** Redovni pregled diferencijacije grana poslovanja/regija/segmenata prema operativnim i pozadinskim poslovima i učinkovitosti procesa upravljanja rizicima
- **Usklađeno izvještavanje:** Izvještavanje o riziku i pokretači rizika ažurirani i usklađeni s tržišnim/regionalnim definicijama i izvještajima
- **Analitička izvrsnost:** Rizik kao središte analitičke izvrsnosti pomaže poslovanju i osigurava razvoj poslovanja s osiguranom profitabilnošću u cijelom vijeku trajanja posla

- Kontrola tržišnog i likvidnosnog rizika u skladu s ICAAP-om i ILAAP-om: Upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizikom pomoću najsavremenijih modela i limita rizika
- Usklađenost s LCR- om i internom stresnom rezervom: Rezerva likvidnosti mora sadržati dovoljno kvalitetnih likvidnih sredstava za LCR i interne stresne scenarije. Stresna rezerva pregledava se periodično. Provodi se kontrola prisutnih tržišnih rizika, odnosno rizika kreditne marže.
- Diversifikacija strukture finansiranja i usklađenost s NSFR- om: Limitiranost rizika koncentracije likvidnosti ovisno o rezultatima dodatne metrike monitoringa likvidnosti. Postupno limitiranje NSFR-a s $\geq 80\%$ do $\geq 100\%$.
- Uravnoteženo upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizikom: Banka osigurava uravnoteženo upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizikom i limitiranje.
- Riziku prilagođeno definisanje cijena i modeliranje: Integrisati FTP za aktivu i pasivu u upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizikom i osigurati riziku prilagođeno definiranje cijena i modeliranje za proizvode.
- Upravljanje rizikom Kapitala: Pravilno upravljanje i restrukturiranje kapitalnih pozicija

Prilikom definisanja strategije rizika, Banka analizira svoj profil rizika i materijalne rizike kojima je izložena, što također proizlazi iz poslovnog profila / strategije Banke. Na osnovu svog rizičnog profila i glavnih rizika, banka definiše apetit za rizik za svaku oblast (nivo rizika koji je spreman da prihvati pri sprovođenju poslovne strategije).

Prema procjeni rizičnog profila banke, najveća izloženost Banke je primarno prema grupi kreditnog rizika, potom operativnim i tržišnim rizicima, gdje je uspostavljen i adekvatan sistem upravljanja, monitoringa i izvještavanja ovih rizika, definisanje indikatora apetita rizika, kao i adekvatna kapitalna pokrivenost. Okvir za upravljanje navedenim rizicima je opisan u nastavku.

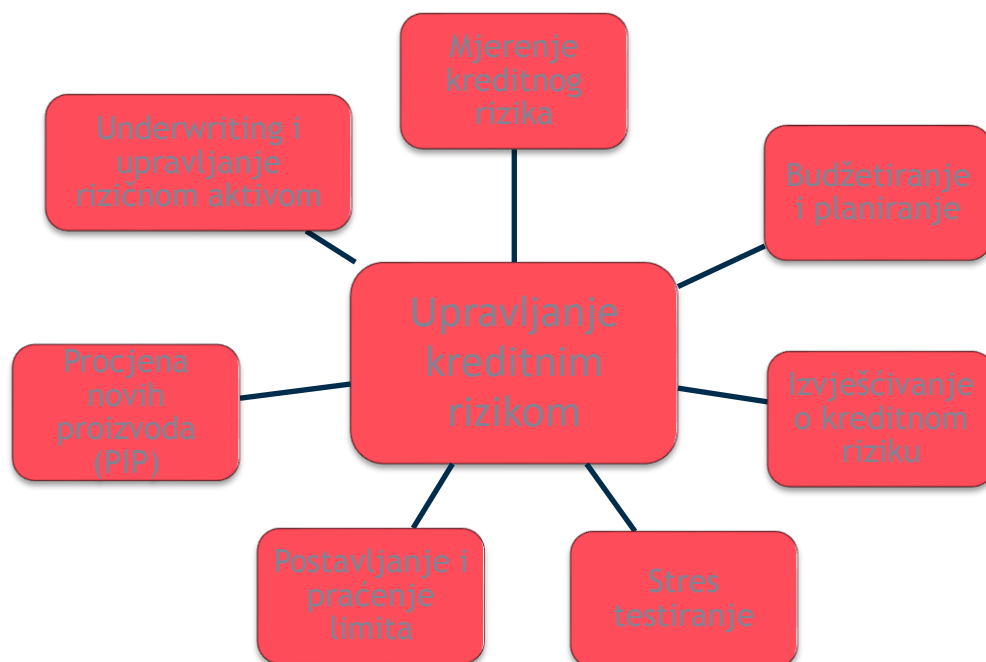
4.1. Opis strategije i politike za pojedinačne rizike

KREDITNI RIZIK

Kreditnim rizikom, kao najvažnijim materijalnim rizikom s kojim se banka suočava, upravlja se putem dobrog upravljačkog sustava.

Upravljački okvir za kreditni rizik uzima u obzir postojeću strukturu portfelja, kao i budžetirani / planirani budući razvoj. Nadalje, nastoji predvidjeti budući razvoj portfelja u stresnim situacijama. Ti inputi predstavljaju osnovu za razvoj kontrolnog okvira s dodijeljenim ograničenjima i njihovo redovito izvješćivanje uz mogućnost rukovodnih radnji kada je potrebno.

Budući da je kreditni rizik najveći materijalni rizik banke, sustav međusobno povezanih radnih blokova predstavlja najsvremeniji pristup upravljanju kreditnim rizikom.

Mjerenje kreditnog rizika:

Ključni element upravljanja kreditnim rizikom je njegovo mjerenje.

Za procjenu neto vrijednosti kreditne izloženosti, Addiko primjenjuje MSFI 9 standarde izvještavanja i izračunava rizike rezerviranja koristeći pojedinačnu analizu kao i interno procijenjene parametre kreditnog rizika (PD, LGD).

Budžetiranje i planiranje:

Budžetiranje kreditnog rizika ključno je za planiranje potrošnje kapitala kao i poslovnog razvoja portfelja. Pažljivim praćenjem i praćenjem korištenja budžeta omogućuje se poduzimanje mjera upravljanja kada se realizacija razlikuje od budžeta.

Proces budžetiranja provodi se jednom godišnje, uz praćenje realizacije i ažuriranja očekivanja očekivane realizacije koja se provodi mjesečno kako bi se menadžmentu pružile kontinuirane informacije o uspješnosti portfelja i očekivanjima u budućnosti.

Forecast/planiranje se provodi na mjesečnoj osnovi prateći realizaciju ostvarenih rezultata te prognoziranje ključnih stavki kreditnog rizika do kraja godine uz praćenje i obavješćavanje Uprave o kretanjima portfelja i očekivanjima za isti do kraja godine.

Izvješćivanje o kreditnom riziku:

Upravljanje kreditnim rizikom se oslanja na skup različitih izvješća koja su namijenjena praćenju različitih elemenata kreditnog rizika, s posebnim naglaskom na sustav ograničavanja (limitiranja) kreditnog rizika. Primatelji izvješća općenito uključuju Upravu, Nadzorni odbor, ali i druge unutarnje i vanjske dioničare.

Stres testiranje:

Testiranje otpornosti na stres provodi se kako bi se procijenili mogući štetni učinci na pokazatelje i limite.

Postavljanje i praćenje limita:

S ciljem jakog međusobno povezanog sustava kontrole rizika Addiko banka je uspostavila okvir limita koji definiraju granice poslovnih aktivnosti koje se odnose na kreditni rizik.

Tako definirani limiti međusobno su konzistentni i međusobno povezani i sastoje se od:

- Limiti podnošenja kapaciteta rizika
- Limiti izloženosti zemalja
- Limiti izloženosti banaka
- Pragovi pokazatelja plana oporavka
- Pragovi okvira za apetit za preuzimanje rizika (Risk Appetite Framework Measures)
- Pokazatelji unutar godišnjeg budžeta

Procjena novi proizvoda (PIP):

Proces implementacije proizvoda (PIP) je opći okvir koji je banka usvojila kako bi implementirala nove i modificirane proizvode i redovito pregledavala njihovu izvedbu. Odnosi se na sve poslovne segmente unutar Addiko banke, s ciljem osiguranja jedinstvenih i transparentnih procedura i dokumentacije za odobravanje i pregled cjelokupnog krajnjeg proizvoda. Za objedinjene svrhe postoji Uputstvo za proces implementacije proizvoda (PIP) koja regulira tu temu. Vlasnik Uputstva za proces implementacije proizvoda (PIP) upravlja okvirom, dok je odgovornost za provođenje politike i provedbu bilo kakvih korekcija proizvoda koje zahtijevaju različite kontrolne funkcije u banci, relevantne poslovne linije.

Underwriting i upravljanje rizičnom aktivom:

Underwriting (odluke o isplati novih izloženosti) i upravljanje rizičnom aktivom (praćenje portfelja i aktivnosti na sanaciji nekvalitetnog portfelja), donošenjem odluka o prihvatljivosti kreditnog rizika ključni je operativni dio upravljanja kreditnim rizikom.

Provodi se kroz individualnu analizu i proces odlučivanja, kao i kroz automatizirane alate za analizu aplikacija. Proces, uključujući relevantne granične iznose, detaljno je opisan u odgovarajućim priručnicima i politikama te se provodi u okviru strategije rizika i definiranih ograničenja.

Odgovornost za underwriting i upravljanje rizičnom aktivom operativno se raspoređuje unutar jedinica za upravljanje rizicima u entitetima, uz zadržavanje politika i načela na razini Grupe, kao i prakse izdavanja kredita, kreditnih aplikacija koje će se koristiti, ranih upozorenja, odobravanja kredita i praćenja procesa praćenja (uključujući prava na odobravanje), kao operativna podrška dodijeljena je kako slijedi:

- Underwriting i collection strategija za Retail segment:
- Underwriting i upravljanje rizičnom aktivom za Non-Retail segment:

OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke uslijed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i proces, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i uslijed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući i pravni rizik.

Definicija operativnog rizika ne uključuje strateške rizike i reputacioni rizik.

Svakodnevno upravljanje svim rizicima (uključujući i operativni rizik) dio je dodijeljenih odgovornosti svih zaposlenih Banke unutar njihovog područja odgovornosti.

Banka ima uspostavljen okvir za upravljanje i kontrolu operativnim rizikom koji se konceptualno, pored menadžmenta, sastoji od mreže ORO (operational risk officer - Lokalni službenik za operativni rizik) i DORO (decentralized operational risk officer - Decentralizirani službenik za operativni rizik) službenika; DORO koji djeluju unutar poslovnih procesa banke

i ORO kao funkcija podrške DORO i poslovnim funkcijama i kontrole prepoznavanja, prijave i izvještavanja o slučajevima operativnih rizika.

Funkcija upravljanja operativnim rizikom i kontrolama, nadgleda dosljednost rezultata upravljanja operativnim rizikom, prikupljanja podataka, sačinjavanja izvještaja i analiziranja postojećih i potencijalnih izvora operativnog rizika pružanjem informacija koje su Upravi Banke potrebne kako bi efikasno upravljali operativnim rizikom na svim nivoima. Uprava Banke donosi strateške planove i odluke o radnjama koje je potrebno poduzeti kako bi se izbjegao i/ ili ublažio operativni rizik. Strateški nivo je domen upravljanja Bankom i uključuje efikasno nadgledanje izloženosti operativnom riziku.

Upravljanje operativnim rizikom nalazi se u srži operacija Banke, integrišući praksu upravljanja rizikom u procese, sisteme i kulturu. Kao pro-aktivan partner višem menadžmentu, vrijednost upravljanja operativnim rizikom leži u podršci i zahtjevima višem menadžmentu za usklađivanje poslovnog kontrolnog okruženja s bančinom strategijom tako što se mjeri i ublažava izloženost gubitka od rizika, pridonoseći optimalnom povratu za dioničare.

Snažan okvir za upravljanje operativnim rizikom koji uključuje identifikovanje, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku pruža mehanizam za pregovaranje i učinkovitu eskalaciju pitanja koja vode boljem upravljanju rizikom i jačanju institucionalne otpornosti.

Sveobuhvatno prikupljanje podataka, koje podržava okvir, omogućava analizu kompleksnih pitanja i pomaže poduzimanju radnji prilagođenih za ublažavanje.

Upravljanje operativnim rizikom neprekidan je ciklični proces koji uključuje samoprocjenu rizika i kontrola, donošenje odluka vezanih za rizik, analizu scenarija i provođenje kontrole rizika, što rezultuje prihvatanjem, ublažavanjem ili izbjegavanjem rizika.

Osigurano je postojanje sveobuhvatne historije svih evidentiranih oprisk slučajeva sa ključnim podacima o prepozantim slučajevima i gubicima usljed operativnih rizika, uz kontinuirano praćenje te mitigiranje prepoznatih slučajeva.

Uz kontinuirano podizanje svijesti unutar šire organizacije o važnosti operativnih rizika, banka na redovnoj kvartalnoj osnovi izvještava Upravu, Nadzorni odbor i Risk komitet o sveobuhvatnim aktivnostima unutar upravljanja operativnim rizicima, uz uspostavu Odbora za operativne rizike koji i širim učesnicima na kvartalnom nivou izvještava o svim aktivnostima unutar funkcije operativnih rizika. Banka redovno održava internu dokumentaciju koja opisuje i daje usmjerenja za proces kontrole operativnih rizika.

U okviru sistema internih kontrola (samoprocjena rizika i kontrole) uspostavljen je proces procjene rizika u relevantnim procesima banke u okviru kojeg se kroz ključne tačke procesa identifikuju potencijalni rizici specifični za proces, načini kontrole i mitigiranja.

Uz sisteme internih kontrola Banka dodatno procjenjuje izloženost gubitku od operativnog rizika pojedinačnih procesa i Banke kao cjeline, kroz sljedeće aktivnosti: analiza scenarija i stress test.

RIZIK EKSTERNALIZACIJE

Definicija eksternalizacije

Addiko Banka prepoznaje tri nivoa eksternalizacije (tj. u slučaju da se Banka sporazumije sa eksternim pružaocem usluge da pruža uslugu za Banku umjesto da Banka to obavlja sama):

- Nabavka od treće strane
- Eksternalizacija
- Materijalno značajna eksternalizacija

Nabavka od treće strane

Nabavka od treće strane je nabavka usluga, roba ili objekata bez informacija o ili bez pripadanja Banci, koja je pod kontrolom dobavljača ili nabavka standardizovanih proizvoda,

Addiko Bank

poput tržišnih informacija ili kancelarijskog inventara. Nabavka od treće strane nije predmetom Odluke o eksternalizaciji i ne podliježe procedurama predviđenim za eksternalizaciju.

Eksternalizacija

Eksternalizacija je korištenje treće strane za aktivnosti koje bi u normalnim okolnostima obavljala Banka.

Aktivnosti koje bi Banka inače obavila sama su aktivnosti koje omogućavaju Banci da pruža bankarske i/ili finansijske usluge, uključujući aktivnosti koje služe kao podrška takvim operacijama. Njihovo obavljanje se može povjeriti vanjskom pružaocu usluga, osim kada zakon ne nalaže drugačije.

Materijalno značajna eksternalizacija

Materijalno značajna eksternalizacija je eksternalizacija koja zahtijeva više pažnje nego (obična) eksternalizacija. U skladu sa Zakonom o bankama, kriteriji za određivanje kada se usluga koja je predmet eksternalizacije smatra materijalno značajnom su:

- Aktivnosti takve važnosti da svaka greška u njihovom izvršenju može imati značajan uticaj na sposobnost Banke da ispunjava regulatorne zahtjeve i/ili da nastavi poslovanje
- Aktivnosti koje mogu imati značajan uticaj na upravljanje rizikom i kontrolnim mehanizmom Banke
- Aktivnosti od takvog značaja da bi bilo kakva slabost u sprovođenju ovih aktivnosti mogla značajno uticati na stabilnost bankarskog sistema

Aktivnosti koje mogu imati značajan utjecaj na povjerljivosti, integritet i dostupnost podataka

- Materijalna značajnost od uticaja na baze klijenata koji se odnose na usluge plaćanja, ukoliko prekid traje duže od 2 sata,
- Materijalna značajnost P&L-a, ukoliko troškovi prelaze 5% godišnjeg prometa u periodu definisanom u ugovoru ili SLA, ili
- Materijalna značajnost imovine, ukoliko se vrijednost imovine smanji za više od 1% od ukupne aktive (budžetirane) u periodu definisanom u ugovoru ili SLA.

Odbor za eksternalizaciju

Odbor za eksternalizaciju je savjetodavno tijelo Upravi Banke zaduženo za operativno praćenje, upravljanje i nadzor eksternalizacije.

Odbor se kvartalno ili na ad hoc osnovi okuplja u svom punom sastavu kako bi nadgledao eksternalizaciju i upravljao procesom.

Nadzor pružaoca usluga

Stalni nadzor pružaoca usluga nužan je tokom faze provođenja ugovora.

Viši menadžment (B1) obavezan je nadzirati pružaoce usluga koristeći obrazac „Periodični nadzor pružaoca usluga“

Viši menadžment (B1) obavezan je provoditi godišnje procjene rizika za sve eksternalizovane usluge (materijalno značajne i ne materijalno značajne) i pružaoce usluga, i dostavljati procjene rizika Odjelu kontrole rizika. Ovu procjenu inicira Odjel kontrole rizika. Viši menadžment (B1) popunjava godišnju procjenu rizika uz podršku Odjela kontrole rizika.

Izveštavanje

- BCM/Outsourcing funkcija Upravi podnosi godišnji izvještaj o eksternalizovanim aktivnostima.
- BCM/Outsourcing funkcija Nadzornom odboru podnosi godišnji izvještaj o eksternalizovanim aktivnostima. Ovaj izvještaj obuhvata sve eksternalizovane aktivnosti od početka eksternalizacije do 31. decembra prethodne kalendarske godine. Nadzorni odbor usvaja ovaj izvještaj na svojoj sjednici u februaru tekuće godine.
- BCM/Outsourcing funkcija i Odjel kontrole rizika podnose godišnje izvještaje Regulatoru ili češće na zahtjev.

Izveštaj za prethodnu godinu šalje se Regulatoru do 05.03. tekuće godine za prethodni izvještajni period.

TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

U domenu upravljanja tržišnim i rizikom likvidnosti Banka je uspostavila primjerenu organizaciju upravljanja tržišnim rizikom s tačno utvrđenim jasnim i razgraničenim ovlastima i odgovornostima pojedinih odjela sve do upravljačke razine. Banka je dodatno svojom organizacijskom strukturom odvojila funkciju kontrole tržišnog rizika i rizika likvidnosti od dijelova Banke koje operativno provode transakcije, odnosno upravljaju tržišnim rizicima Banke.

Sve odgovornosti uključenih odjela i Uprave, a koje se odnose na upravljanje tržišnim rizikom i rizikom likvidnosti definirane su u internim aktima koje je Banka usvojila, a koji se odnose na područje upravljanja i kontrole tržišnih rizika/likvidnosti. Time je osigurano djelotvorno praćenje i analiza tržišnih rizika i likvidnosti te pravodobno izvješćivanje relevantnih razina rukovodstva o poziciji Banke, pri čemu se definiraju i uspostavljaju odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja tržišnih rizika.

Uspostavljena organizacija ima tačno utvrđene i jasno razgraničene ovlasti i odgovornosti među radnicima sve do upravljačke razine na način da:

- omogućuje učinkovitu komunikaciju i suradnju na svim organizacijskim razinama uključujući primjeren tijek informacija,
- ograničava i sprječava sukob interesa,
- uspostavlja jasan i dokumentiran proces donošenja odluka.

DEVIZNI / VALUTNI RIZIK

Valutni rizik označava izloženost poslovnog rezultata Banke promjenama valutnih tečajeva, odnosno prikazuje mogućnost da će promjena valutnih tečajeva prouzročiti negativne efekte u poslovanju Banke. Valutni rizik nastaje prije svega zbog valutne neusklađenosti bilančnih i vanbilančnih pozicija Banke.

Valutni rizik pritom uključuje vjerojatnost promjenjivosti vrijednosti valute u odnosu prema obračunskoj novčanoj jedinici. Valutni rizik je pritom rizik koji može nastati iz:

- trgovanja stranim valutama,
- plasiranja kredita u stranim valutama,
- kupovanja vrijednosnica u stranim valutama,
- izdavanja vrijednosnica u stranim valutama,
- obavljanja vanbilančnih poslova denominiranih u stranim valutama,
- trgovanja derivatnim instrumentima,
- trgovanja zlatom,
- preuzetih izvora financiranja u stranoj valuti,
- drugih poslovnih obveza denominiranih u stranoj valuti.

Oblici izloženosti valutnom riziku u Banci su kako slijedi:

- 1) transakcijska izloženost - odnosi se na izloženost neke transakcije tj. nekog potraživanja ili obveze valutnom riziku. Ogleda se kroz račun dobiti i gubitka financijske institucije i orijentirana je na kratkoročno razdoblje utjecaja valutnog rizika. Transakcijska izloženost proizlazi iz: kupovine ili prodaje proizvoda ili usluga čija je cijena denominirana u stranoj valuti; pozajmljivanja ili uzajmljivanja sredstava u stranoj valuti; ulaska u valutne derivativne poslove; te bilo koje druge „kupovine“ aktive ili „izdavanja“ pasive nominirane u stranoj valuti,

- 2) operativna izloženost - odnosi se na moguću promjenu u budućim novčanim tijekovima uzrokovanim promjenama valutnih tečajeva.
- 3) translacijska izloženost - ogleda se kod financijskih institucija koje posluju na više različitih nacionalnih tržišta, tj. kod konsolidiranja ukupnih financijskih izvješća.

Mjerenje valutnog rizika

Slijedom načela uvažavanja sigurnosti i stabilnosti poslovanja Banke te slijedom poštivanja važećih zakonskih propisa i odluka regulatora kao i s težnjom ostvarivanja planirane profitabilnosti poslovanja, u Banci je uveden sustav utvrđivanja, mjerenja/procjene, ograničenja/limitiranja te izvještavanja o valutnom riziku.

Upravljanje valutnim rizikom provodi se:

- kroz reguliranje otvorenosti devizne pozicije te
- kroz reguliranje/limitiranje VaR-a.

Polazna točka detekcije valutne izloženosti jest izvješće o otvorenoj deviznoj poziciji. Izvješće suprotstavlja valutne stavke aktive i pasive te vanbilančne stavke te računa otvorenost pozicije za svaku pojedinu valutu.

U izračun neto otvorene devizne pozicije u pojedinoj valuti uključuju se:

- 1) neto promptna pozicija (i. e. sve stavke imovine umanjene za sve stavke obveza, uključujući nedospjele obračunate kamate u relevantnoj valuti ili, za zlato, neto promptna pozicija u zlatu);
- 2) neto forward pozicija, koja predstavlja sve iznose koji će biti primljeni umanjene za sve iznose koji će biti plaćeni na temelju valutnih forwarda i forwarda na zlato, uključujući valutne forwarde i forwarde na zlato te glavnice valutnih ugovora o razmjeni koje nisu uključene u promptnu poziciju;
- 3) neopozive garancije i slični instrumenti na temelju kojih će institucija morati izvršiti plaćanje, a postoji vjerojatnost da se za ta sredstva institucija neće moći namiriti;
- 4) neto delta-ekvivalent ili ekvivalent zasnovan na delta-vrijednosti ukupne knjige valutnih opcija i opcija na zlato;
- 5) tržišna vrijednost drugih opcija.

VaR pokazatelj predstavlja vrijednosti izloženosti riziku ili rizične vrijednosti, koji daje procjenu potencijalnog gubitka za zadano razdoblje držanja uz zadanu razinu pouzdanosti. VaR metodologija predstavlja pristup temeljen na statističkim metodama i vjerojatnosti, uzimajući u obzir volatilitet tržišta, diversifikaciju rizika kroz priznavanje netiranih pozicija portfelja te korelaciju između proizvoda i tržišta. Dnevni VaR uz 99%-tnu statističku pouzdanost pokazuje da dnevni gubitak u 99% obuhvaćenih odstupanja od prosjeka ne bi trebao premašiti iskazani potencijalni gubitak.

Metodologija za izračun VaR-a korištena za izračun dnevnog rizika je Monte Carlo simulacija, kojoj je svrha utvrđivanje izloženosti potencijalnom gubitku uz dane statističke pretpostavke. Banka koristi VaR analizu da bi utvrdila izloženost riziku otvorene devizne pozicije. Korištena metodologija je strukturirana Monte Carlo simulacija s 10.000 ponavljanja i 99%-tnim intervalom pouzdanosti temeljenim na eksponencijalno ponderiranim volatilitetima i korelacijama vlastitih vremenskih serija (250 dana).

Banka ima jasno uspostavljen sustav praćenja i izvješćivanja o valutnom riziku i iskorištenosti limita na dnevnoj bazi, kako bi pravodobno osigurala potrebne informacije sudionicima u sustavu upravljanju rizicima i donositeljima poslovnih odluka.

Banka također na mjesečnoj bazi izračunava sukladno zakonskoj regulativi kapitalnu potrebu po pitanju valutnog rizika.

RIZIK LIKVIDNOSTI

Banka ima jasno definiranu toleranciju izloženosti likvidnosnom riziku koja je određena u skladu sa strategijom i poslovnim planovima Banke. U svom poslovanju Banka kontinuirano osigurava da njezina likvidna sredstva budu u skladu s potrebama koje se javljaju o dospijeću obveza. Postavljenim regulatornim i internim ograničenjima Banka provodi umjereno restriktivnu politiku upravljanja rizikom likvidnosti. Banka u tu svrhu primjenjuje sustav mjerenja, limita i izvještavanja o riziku likvidnosti adekvatan s njezinom veličinom i kompleksnošću poslovanja.

Banka provodi proces upravljanja, kontrole i izvještavanja o riziku likvidnosti na dnevnoj, tjednoj, mjesečnoj i kvartalnoj osnovi kroz niz izvještaja kojima se prikazuje trenutno stanje i kretanje rizika likvidnosti Banke, te iskorištenost limita definiranih od strane regulatora i Banke. Na temelju navedenih izvještaja omogućava se efikasno upravljanje rizicima te pravovremeno i efikasno donošenje odluka. Za slučaj uočenih nepravilnosti, odnosno neusklađenosti s pravilima i limitima, Banka ima propisane eskalacijske procedure.

Politika upravljanja rizikom likvidnosti i plan postupanja u kriznim situacijama definira proces upravljanja rizikom likvidnosti u Banci. Banka Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i planom postupanja u kriznim situacijama daje definiciju rizika likvidnosti i njegovih komponenti, definira standarde za upravljanje rizikom likvidnosti uključujući i fundamentalne metodologije, te propisuje organizacijski okvir za upravljanje kojim su obuhvaćeni procesi odlučivanja, dodjele uloga i odgovornosti, određivanja limita, mjerenja, praćenja te izvješćivanja. Dodatno, opisuje preventivne mjere i mjere kriznog upravljanja likvidnošću u kontekstu planiranja likvidnosti u kriznim situacijama te definira odgovornosti i procese u stresnim situacijama vezanim za likvidnost.

Program za upravljanje rizikom likvidnosti Banke sačinjen je u pisanom obliku i sadržava:

- Strategiju likvidnosti Banke kao osnovne pretpostavke za njezinu održivost i uspjeh na finansijskom tržištu, zasnovanu na sadržaju i ciljevima njezine poslovne politike i uslovima ekonomskog okruženja, koja uključuje i adekvatnu kompoziciju strategija za uspostavljanje i rješavanje pitanja likvidnosti i to:
 - a) za upravljanje usklađenosti aktive i passive
 - b) za upravljanje likvidnošću active
 - c) za upravljanje pasivom u kontekstu likvidnosti
- Racionalne i oprezne politike banke,
- Efikasne procedure i tehnike za projekciju, ocjenu, praćenje i kontrolu likvidnosti Banke
- Odredbe o mjerenju i praćenju pozicija likvidnosti (koeficijenti likvidnosti, višak ili nedostatak likvidnih sredstava u određenim vremenskim intervalima i drugo po ocjeni Banke)
- Postavljanje odgovarajućih ograničenja upotrebe likvidnosti za osnovne bankarske aktivnosti, a naročito za poslove trgovanja
- Mjere opreza za potencijalni sukob interesa u smislu podjele međusobno nespojivih funkcija

Glavni fokus Banke u okviru strategije likvidnosti je definisanje principa sa ciljem osiguravanja dosljednosti cjelokupnog profila rizika i adekvatnost likvidnosti kao i njenu zaštitu u skladu sa njenom poslovnom strategijom. U tom smislu, definisan je sveobuhvatni okvir rizika: počev od internih propisa kroz organizacijsku strukturu, praćen kvantitativnim elementima i svojim ograničenjima i konačno osiguravajući stalno upravljanje usklađenošću sa limitima. Banka je definisala dugoročne i kratkoročne indikatore likvidnosti koje prati u slučajevima normalnog poslovanja te stresnog scenarija, uz praćenje regulatornih ILAAP

Banka je propisala i definisala aktivnosti koje se provode u procesu upravljanja likvidnošću kako u uslovima redovnog poslovanja, tako i u vanrednim situacijama. Testovi otpornosti na stres likvidnost provode se kao dio praćenja likvidnosti na ukupnoj razini Banke. Cilj provođenja tjednih testova otpornosti na stres likvidnosti jest generiranje izvješća kojima se želi prikazati stanje likvidnosti za određene valute u tekućoj godinu, što omogućuje učinkovito upravljanje viškovima i eventualnom nestašicom likvidnosti, ali i rano otkrivanje krize likvidnosti. Sustav mjerenja rizika „Time to wall“, tj. dinamičan pregled determinističkih, stohastičkih i planiranih budućih novčanih tokova do jedne godine koristi se za mjerenje testova otpornosti na likvidnost.

Banka ima uspostavljen plan oporavka likvidnosti, u kojima su navedene odgovarajuće strategije i primjerene provedbene mjere za poboljšanje likvidnosti u slučajevima njenog značajnog pogoršanja, odnosno rješavanja mogućeg manjka likvidnosti, koje najmanje jedanput godišnje testira i ažurira. Plan oporavka likvidnosti je sastavni dio sveukupnog plana oporavka banke, koji je sačinjen sukladno zakonskim propisima i podzakonskim aktima koji reguliraju sadržaj, način i rokove dostave planova oporavka.

Sve navedeno je implementirano u upravljački sistem Banke kako bi se na adekvatan način upravljalo rizikom likvidnosti.

Zaključno sa krajem 2019. godine Banka je u skladu sa svim regulatornim i internim limitima za rizik likvidnosti.

KAMATNI RIZIK U KNJIZI BANKE

Upravljanje kamatnim rizikom u Banci provodi se u skladu sa Zakonom o bankama kao i u skladu sa zakonskom regulativom odnosno u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima u bankama i u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi.

Rizik kamatnih stopa je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa.

Promjene kamatnih stopa utiču na zaradu Banke promjenom neto prihoda od kamata i nivoa drugih osjetljivih prihoda i operativnih troškova. Promjene kamatnih stopa takođe utiču na osnovnu vrijednost aktive banke, pasive i vanbilansnih instrumenata jer se ekonomska vrijednost budućih novčanih tokova mijenja kada se promijene kamatne stope.

Osnovne pretpostavke za mjerenje se uzimaju u skladu sa zakonskom regulativom. Za potrebe izvještavanja Agencije o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka koristi pojednostavljeni obračun procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno. Mjerenje izloženost ovom riziku se radi na kvartalnom nivou, te u slučaju probijanja internih i/ili regulatornih limita, banka ima definisane odgovarajuće eskalacijske procedure

Redovno provođenje procjene testiranja na stres potrebno je kako bi se odredila razina osjetljivosti banke. Testiranje na stres pokazuje iznos gubitka uslijed stresnih kondicija na tržištu. Banka razmatra rezultate testa prilikom uspostave i/ili prilikom revizije politika i limita za kamatni rizik.

Stresno testiranje mora biti formirano na način da pruža informaciju o tipovima uvjeta pod kojima su pozicije banke kao i njezina strategija najranjivije. Mogući scenariji na stres

uključuju:

- iznenadne promjene opće razine kamatnih stopa (uključujući i supervizorski standardizirani 200BP kamatni šok),
- promjene u nagibu i obliku kamatne krivulje,
- specifični scenariji identificirani za banku
- ICAAP stres test na promjene VARa

U provođenju testiranja na stres, posebno razmatranje mora se posvetiti instrumentima ili tržištu spram kojeg postoji koncentracija, jer takve pozicije mogu biti manje likvidne i/ili ih je nemoguće namiriti u stresnim situacijama.

Sa aspekta kamatnog rizika u bankarskoj knjizi Banka je u skladu sa svim regulatornim i internim limita u 2019. godini.

PRAVNI RIZIK

U okviru procjene značajnih rizika kojima je banka izložena, značajan se pokazao pravni rizik koji proizilazi iz sudskih sporova u kojima je Banka pasivno legitimisana strana. Banka je uspostavila jasan proces upravljanja sudskim postupcima koji se vode protiv Banke, gdje se kroz redovne analize svakog predmeta radi na blagovremenoj identifikaciji i umanjenu pravnih rizika koji proizilaze iz takvih postupaka, te definiše strategija za svaki predmet. Rezultat toga je da Banka nema značajnih nepredviđenih troškova ili drugih efekata po tom osnovu.

RIZIK ZEMLJE

Rizici transfera / zemlje se pojavljuju ako rezidencijalna zemlja dužnika može da nametne kontrole nad izvozom kapitala, što za posljedicu ima neprenosivost otplate i plaćanja kamata u zemlju u kojoj se Banka nalazi. Takođe je moguće da zemlja u kojoj se Banka nalazi nametne kontrole nad uvozom kapitala da bi izbjegla dalje povećanje vrijednosti valute zemlje. U posljednjem slučaju, dužnik može prenijeti otplate i plaćanja kamate iz svoje rezidencijalne zemlje, ali se iste ne mogu uvesti u zemlju u kojoj se Banka nalazi.

Nije potrebno uzimati u obzir rizik prenosa kod lokalnih transakcija. Lokalne transakcije znače da su korisnik kredita i povjerilac u istoj zemlji i da se transakcija obavlja u valuti zemlje.

U Banci općenito, načela kreditnog rizika ne dopuštaju transakcije kao što je gore opisano. Samo u iznimnim slučajevima takvo je poslovanje dopušteno, a zatim se njime upravlja u okviru underwriting jedinice. Rizik transfera se tretira unutar kreditnog rizika u kontekstu kapitalnih zahtjeva.

RIZIK USKLAĐENOSTI

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom FBA o kontrolnim funkcijama banka je uspostavila kontrolnu funkciju praćenja usklađenosti (Compliance funkcija unutar Odjela pravnih poslova i compliance).

Regulatorni rizik proizilazi od rizika neispunjavanja regulatornih zahtjeva i pravila novog regulatornog okvira.

Addiko Bank

Praćenja usklađenosti Banke obezbjeđuje sprovođenje kontinuirane, odgovarajuće i efikasne kontrole usklađenosti poslovanja Banke u nadležnosti Praćenja usklađenosti, na način koji omogućava ukazivanje na postojeće i potencijalne rizike usklađenosti, i na modalitete upravljanja tim rizicima radi ostvarenja najviših standarda u poslovanju Banke i svođenja rizika na najmanju moguću mjeru.

Banka pokriva rizik usklađenosti ICAAP politikom i kroz obavezni godišnji ICAAP proces se vrši procjena svih rizika.

RIZIK KONCENTRACIJE

Rizik koncentracije je svaka pojedinačna izloženost ili grupa izloženosti koja može da dovede do gubitaka (u odnosu na kapital Banke, ukupnu imovinu ili ukupni nivo rizika) dovoljno velikih da mogu da ugroze zdravlje banke ili sposobnost održavanja svog ključnog poslovanja.

Rizik koncentracije u kreditnim portfolijima nastaje zbog neravnomjerne raspodjele bankovnih kredita pojedinačnim zajmoprimaocima (koncentracija po jednom klijentu) ili u industrijskim i uslužnim sektorima s potencijalom za proizvodnju:

- gubitaka dovoljno velikih da ugroze zdravlje banke ili njenu sposobnost održavanja ključnog poslovanja ili
- materijalnu promjenu u profilima rizika banke.

Rizici koncentracije mogu da imaju značajan uticaj na kapital i likvidnost Banke kao i na profil rizika. Kao takvi, moraju se adekvatno obrađivati pravilnim mjerenjem, upravljanjem i izvještavanjem.

U tom pogledu, Banka analizira, mjeri i upravlja sljedećim koncentracijama rizika:

- individualna koncentracija
- sektorska koncentracija

a) Mjerenje rizika individualne koncentracije

Mjerenje rizika koncentracije prema HHI-indeksu služi i kao osnova da se odredi odgovarajući nivo zahtjeva za interni kapital na nivou Banke.

Banka vrši izračun izloženosti prema 100 najvećih dužnika u skladu sa Indeksom individualne koncentracije (HHI), propisanom od strane Agencije prema Smjernicama za ICAAP od decembra 2017.godine, prema formuli:

$$HHI = \frac{\sum x_i^2}{(\sum x_i)^2} * (\sum x_i) / y * 100$$

gdje je x_i vrijednost izloženosti i klijenata u portfoliju banke, a y vrijednost ukupne izloženosti portfolija banke, a $i = 100$ (broj klijenata u izračunu HHI).

b) Upravljanje koncentracijama po industrijskim sektorima

Koncentracija po industrijskim sektorima podrazumijeva uticaj koncentracije izloženosti unutar određenog sektora industrije, te je uvedena kontrola prema kategorijama industrije (djelatnosti) kako bi se izbjegla koncentracija i rizik klastera unutar pojedinih industrija na

nivou banke. Za odgovarajuću identifikaciju rizika koncentracije banka treba da definiše obim relevantnih industrijskih sektora, a za čije potrebe se koristi standardna klasifikacija djelatnosti BiH.

Na osnovu standardne klasifikacije djelatnosti BiH, banka razvrstava industrijski sektor na sljedeće:

Banka vrši izračun izloženosti prema određenom sektoru u skladu sa Indeksom sektorske koncentracije (HHIS), propisanom od strane Agencije prema Smjernicama za ICAAP od decembra 2017.godine, prema formuli:

$$HHIS = \frac{\sum x^2}{(\sum x)^2} * (\sum x) / y * 100$$

gdje je x vrijednost izloženosti određenom sektoru, a y vrijednost ukupne izloženosti,

Pored toga Banka poštuje minimalni regulatorne zahtjeve u upravljanju velikim izloženostima kojima je izložena u svom poslovanju, a koji uključuju: definiranje izloženosti, izračunavanje vrijednosti izloženosti, definiranje velike izloženosti, izračunavanje dodatnog kapitalnog zahtjeva za velike izloženosti, koje proizlaze iz stavki u knjizi trgovanja, postupke kojima se sprečava izbjegavanje dodatnih kapitalnih zahtjeva, priznate tehnike smanjenja kreditnog rizika, izuzeća i izračunavanje efekata primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika, metode zamjene, utvrđivanje ukupne izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica u vezi sa transakcijama sa odnosnom imovinom, utvrđivanje i upravljanje velikim izloženostima.

Limiti ili risk apetit koji banka poštuje po pitanju kreditne koncentracije vezan je za regulatorna ograničenja:

- 1) Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica smatra se velikom izloženošću ako je njena vrijednost jednaka ili prelazi 10% njenog priznatog kapitala.
- 2) Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika, ne smije prelaziti 25% njenog priznatog kapitala.
- 3) Najveći dopušteni iznos kreditnih potraživanja koji nije obezbijeđen kolateralom u skladu sa propisima Agencije prema jednom licu ili grupi povezanih lica može biti najviše do 5% priznatog kapitala banke.

VALUTNO INDUCIRANI KREDITNI RIZIK

Valutni kreditni rizik predstavlja sastavni dio kreditnog rizika. To je rizik povezan s valutom u kojoj je zajam ili drugi plasman odobren. Pojavljuje se ako su obaveze banke denominirane u stranim valutama ili ako su obaveze denominirane u domaćoj valuti, ali su indeksirane u drugu valutu.

Ako bi se vrijednost domaće valute znatno umanjila, kreditni rizik izazvan valutom nastao bi za kredite odobrene u stranoj valuti ili uz valutnu klauzulu, kao rezultat povećane izloženosti banke zbog povećanja vrijednosti tih plasmana izraženih u domaćoj valuti. Ako klijent nema adekvatnu imovinu, tj. prihod u stranoj valuti ili ako njihova potraživanja nisu indeksirana u stranoj valuti ili na drugi način zaštićena od umanjenja vrijednosti domaće valute, banka je dodatno izložena kreditnom riziku na osnovu "Rasta" u svojim potraživanjima, kao rezultat valutne klauzule.

U okviru internog kapitala, banka odvaja dio kapitala za pokriće ovog rizika.

STRATEŠKI / POSLOVNI RIZIK

Strateški rizik nastaje zbog neispravnih odluka rukovodstva o pozicioniranju korporacije, tretiranju poslovnih sektora, odabiru poslovnih partnera ili razvoju i korištenju internih potencijala.

Sposobnost banke da upravlja strateškim rizikom ključna je za njegov opstanak i dugoročni razvoj. Upravljanje strateškim rizikom prvenstveno uključuje odnos banke prema okruženju u kojem djeluje, odluke kao odgovor na promjene koje se odvijaju u poslovnom okruženju i donošenje odluka vezanih za kapital i druge resurse na način koji stvara prioritet banke kao cjeline pred konkurencijom.

Poslovni rizik se definiše kao potencijalni gubitak zarade zbog nepovoljnih, neočekivanih promjena u volumenu poslovanja, marži ili oboje. Takvi gubici mogu proizaći prije svega od ozbiljnog pogoršanja tržišnog okruženja, promjena klijenata, promjena u situaciji konkurencije ili internog restrukturiranja.

To može dovesti do ozbiljnih gubitaka u zaradi, čime se smanjuje tržišna vrijednost kompanije.

U načelu, tri faktora utiču na poslovni rizik:

- Volatilnost prihoda
- Operativna marža na dobit prije oporezivanja
- Fleksibilnost troškovne osnovice

Povećana volatilnost prihoda će povećati vjerovatnost da će prihodi padati ispod troškova, što rezultira gubitkom poslovnih rizika.

Smanjene marže na dobit povećava vjerovatnost da će pad prihoda predstavljati gubitak poslovnog rizika.

Fleksibilnija troškovna osnovica (tj. veći udio fiksnih troškova u odnosu na ukupne troškove) neće dopustiti smanjenje troškova u slučaju pada prihoda. To povećava izloženost gubitku poslovnih rizika.

REPUTACIONI RIZIK

Reputacioni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke uslijed gubitka povjerenja u integritet banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama banke ili aktivnostima članova organa banke, bez obzira da li postoji ili ne postoji osnov za takvo javno mišljenje.

Reputacija je javna informacija u pogledu naše pouzdanosti. Reputacija banke odražava informacije koje treće strane imaju o tome koliko je pouzdano ponašanje imala u prošlosti.

Banka razlikuje dva glavna faktora za reputacioni rizik:

- Reputacioni rizik uzrokovan internim i eksternim pritužbama (“Ombudsmanagement”)
- Reputacioni rizik kao predmet štete nanesene imidžu banke.

Najbolji način ublažavanja rizika je sprečavanje efekata koji mogu dovesti do mogućih oštećenja, To znači:

- imati odgovarajuće korporativno upravljanje,
- definisati odgovarajuće i efektivne kontrolne tačke i pratiti ih,
- imati konzervativnu poslovnu strategiju i upravljanje rizikom,
- imati transparentan i sveobuhvatan proces upravljanja rizicima na svim nivoima Grupe,
- imati dosljednu i značajnu primjenu mehanizama internih kontrola sa posebnim naglaskom na izbjegavanje prijevara,
- staviti naglasak na ispitivanje sprovođenja novih proizvoda i usluga,
- edukovati, informisati i podići svijest svih zaposlenih o elementima povezanim sa reputacionim rizikom
- osigurati finansijsku snagu,
- imati odličnu internu komunikaciju i pratiti pokretače rizika.

Banka je snažno opredjeljena promovisanju održivih rješenja u svim svojim odlukama o finansiranju i ulaganju sa posebnom pažnjom na reputacione implikacije. Sve preduzete transakcije moraju nastojati da smanje reputacioni, ekološki, socijalni i kreditni rizik.

RIZIK PROFITABILNOSTI

Rizik profitabilnosti proizilazi iz nemogućnosti banke da osigura odgovarajući, stabilni i održivi nivo profitabilnosti.

Banka za ovaj rizik odvaja dio internog kapitala u okviru ostalih rizika.

MAKROEKONOMSKI RIZIK

Rizici koji mogu proizaći iz promjena u makroekonomskom okruženju. To se odnosi na rizike od značajnog pogoršanja realne stope rasta BDP-a, značajnog povećanja nezaposlenosti, značajne promjene stope inflacije, cijena nekretnina i kursa, kao i značajnog pogoršanja stanja kretanja kapitala i stanja usluga u zemljama u kojima kreditna institucija ima rizične pozicije.

Banka ovim rizikom upravlja kroz implementaciju 'forward-looking' pristupa u upravljanju ključnim rizima, te za njega odvaja dio internog kapitala u okviru ostalih rizika.

4.2. Organizacija funkcije upravljanja rizicima

U skladu sa relevantnim zakonskim odredbama, Direktor Odjela kontrole rizika i Odjela upravljanja kreditnim rizikom su kontrolne funkcije, za svoj rad i rezultate direktno odgovorna Nadzornom odboru, koji ga imenuje.

Odjel kontrole rizika i Odjel upravljanja kreditnim rizikom su organizaciono i administrativno locirani u CRO oblasti i imaju dodatnu funkcionalnu liniju komunikacije/usaglašavanja prema rukovodiocu relevantne organizacijske jedinice na nivou Grupe.

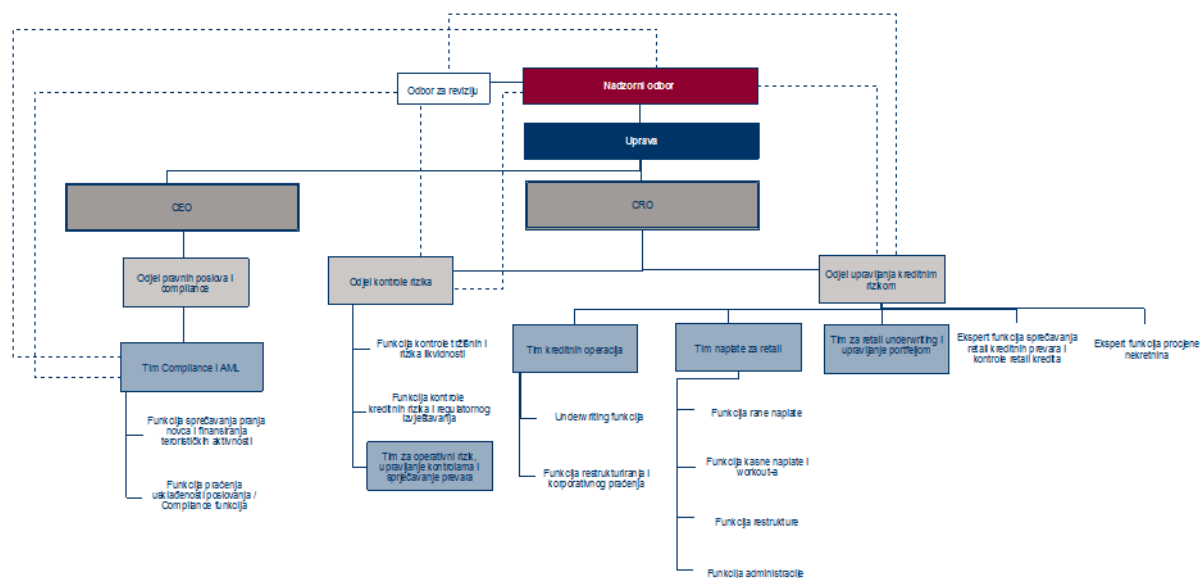
Odjel kontrole rizika se sastoji od sljedećih organizacijskih jedinica/funkcija:

- Funkcija kontrole kreditnih rizika
- Funkcija kontrole tržišnih i rizika likvidnosti
- Tim za operativni rizik, upravljanje kontrolama i sprječavanje prevara

Odjel upravljanja kreditnim rizikom sastoji se od sljedećih organizacijskih jedinica/funkcija:

- Tim kreditnih operacija
 - Underwriting funkcija
 - Funkcija restrukturiranja i korporativnog praćenja
- Tim naplate za retail
 - Funkcija rane naplate
 - Funkcija kasne naplate i workout-a
 - Funkcija restrukture
 - Funkcija administracije
- Tim za retail underwriting i upravljanje portfeljom
- Ekspert funkcija sprečavanja retail kreditnih prevara i kontrole retail kredita
- Ekspert funkcija procjene nekretnina

Dole priloženi organigram ima za cilj prikazati sve linije izvještavanja povezane sa upravljanjem rizicima u Banci:

4.3. Obuhvatnost i karakteristike sistema izvještavanja o rizicima

U domenu izvještavanja o rizicima, Banka ima ispostavljene procedure te interne akte kojima definiše frekvenciju i odgovornosti u pogledu izvještavanja, te uspostavljen sistem internih kontrola koji osigurava kontinuirano unapređenje u ovom pogledu. Osigurano je izvještavanje o ključnim rizicima prema Upravi i Nadzornom odboru, kako kroz formirane odbore koji se sastaju minimalno kvartalno, pojedinačne izvještaje prema Upravi/Nadzornom odboru te Grupi, tako i kroz redovne mjesečne izvještaje o upravljanju pojedinim rizicima. Ključne linije izvještavanja i izvještaji su opisani u nastavku.

U domenu izvještavanja operativnih rizika, glavne oblasti koje se pokrivaju i linije izvještavanja pored Uprave i Nadzornog odbora su:

Fraud komitet:

Banka organizira održavanje Fraud komiteta najmanje jednom kvartalno i prema potrebi (ad-hoc) i može djelovati kao tim za odgovor ili istragu zbog sumnjivih događaja u svrhu prevare. U formi zaključaka, se na kvartalnom nivou i prema potrebi izvještava Uprava o statusu upravljanja rizikom prevara.

OpRisk Odbor:

Banka na kvartalnom nivou održava Odbore za Operativne rizike. Na samom odboru članovi odbora su upoznati s događajima iz opsega operativnih rizika, sistema internih kontrola i ostale specifičnosti iz područja operativnih rizika.

Dodatno, aktivnosti i teme iz područja prevara, pregled i opis zabilježenih operativnih događaja i ostalih tema iz područja operativnih rizika i sistema internih kontrola se prezentiraju na kvartalnom nivou i prema potrebi na Odboru za rizike kao i Izvještaju za kontrolne funkcije.

U domenu izvještavanja kreditnog rizika, banka ima uspostavljene sljedeće linije izvještavanja vezanih za izloženost kreditnom riziku i sistem internih kontrola:

- Mjesečni forecast izvještaj: mjesečno izvještavanje Grupe i CRO o kvaliteti aktive (NPL, risk cost, pokrivenost po stageevima, ulazak u NPL itd.) po segmentima i realizaciji planiranih vrijednosti.
- Odbor za rizike: kvartalno izvještavanje o raznim indikatorima kvalitete aktive po segmentima, rating migracijama, risk apetitu te drugim relevantnim činjenicama iz domena upravljanja rizikom. Nadzorni odbor, Odbor za reviziju i Uprava: kvartalni izvještaj kontrolnih funkcija upravljanja rizikom u domenu realizacije NPLa, pokrivenosti i troška rezervisanja; ostvarenje risk apetita.
- GREC (Group Risk Executive Committee): mjesečno izvještavanje o raznim indikatorima kvalitete aktive te realizaciji budžeta prema Addiko Grupi. Članovi Odbora su CRO, B-1 kontrole rizika i B-1 upravljanja kreditnim rizikom.
- Credit risk dashboard - mjesečno izvještavanje Uprave o ključnim risk indikatorima.

- KRI (key risk indicator): NPL, trošak rezervisanja, migracije klasifikacije, pokrivenost rezervisanjima, novi plasmani tj. pruža informacije o pokazateljima kvalitete kreditnog portfolija banke. Izvještava se Risk komitetu i Grupi.

U domenu izvještavanja tržišnog rizika i rizika likvidnosti, ključne linije izvještavanja, pored redovnih dnevnih, sedmičnih i mjesečnih izvještaja su:

- Odbor za rizike: kvartalno izvještavanje o raznim indikatorima likvidnosti, tržišnim rizicima, kamatnom riziku u knjizi banke te drugim relevantnim činjenicama iz domena upravljanja rizikom.
- Nadzorni odbor, Odbor za reviziju i Uprava: kvartalni izvještaj kontrolnih funkcija upravljanja rizikom u domenu indikatora rizika likvidnosti (LCR, ročna usklađenosti), kretanjima izloženosti tržišnim rizicima, kamatnom riziku u knjizi banke kako i informacije sa aspekta stres testiranja.
- ALCO odbor: kvartalno izvještavanje sa aspekta upravljanja rizikom likvidnosti, tržišnih rizika, rizika kamatne stope sa svim potrebnim informacijama sa aspekta upravljanja aktivom i pasivom banke.

Pored gore navedenog, proces odobravanja limita, tj. ograničenja u apetitu rizika uspostavljen je na lokalnom nivou: Uprava odobrava limite, kao i generalni Okvir za apetit rizika (RAF) jednom godišnje, koji obuhvata 7 glavnih područja poslovanja Banke uz usvajanje pojedinačnih indikatora te pragova njihovih limita, a koji obuhvataju ključne rizike kojima je banka izložena prema svom rizičnom profilu:

- Finansijska stabilnost i usklađenost sa regulatornim odredbama
- Stabilnost Prihoda
- Kultura i ljudski resursi
- Prodaja i usluge i iskustvo komitenata
- Procesi i dizajn proizvoda
- Kapital rizika i stabilnost portfolija
- Sistemi i sigurnost

Pregled osnovnih pokazatelja u domenu tržišnog, kreditnog i operativnog rizika zaključno sa 31.12.2019. je u nastavku:

Tabela 6: Pregled osnovnih pokazatelja tržišnog, kreditnog i operativnog rizika Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2019.

Dimenzija	Naziv mjere	Nadležni član Uprave	Iznos
Finansijska stabilnost i usklađenost sa regulatornim odredbama	LCR	CEO, CFO, CRO	411,87%
Procesi i dizajn proizvoda	% dokumentovanosti materijalnih procesa i rizika i provedenih kontrolnih samoprocjena	COO, CRBO, CCBO, CRO	100,00%
Kapital rizika i stabilnost portfolija	Iskorištenost kapitala za pokriće rizika (RBC)	CRO, CEO	42,10%
	Gubici po operativnom riziku		-5,72%
	Udio nekvalitetnih kredita (NPL)		10,33%
	Priljev nekvalitetnih kredita		1,52%
	Omjer pokrivenosti spec. rezervisanjima za rizike (SRP)		86,13%

Banka jednom godišnje sprovodi stres testiranje svih značajnih rizika i izvještava Agenciju do 31.03. tekuće godine, uz odobranje od strane Uprave i Nadzornog odbora.

Banka godišnje provodi sveobuhvatan Icaap proces i izvještava Agenciju do 30.04. tekuće godine, uz prethodno odobranje od strane Uprave i Nadzornog odbora, kao i razmatranje od strane Odbora za rizike.

Banka svoje politike i strategije revidira minimalno jednom godišnje.

4.4. Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima prema rizičnom profile banke

Uspostavljeni sistem upravljanja najznačajnijim rizicima u banci obuhvata sve ključne aspekte efikasnog upravljanja, što je detaljno opisano u prethodnim poglavljima, sa posebnim fokusom na ključne rizike prema procijenjenom rizičnom profile banke:

- adekvatan organizacioni okvir za upravljanje, izvještavanje i kontrolu pojedinih rizika
- sistem i proces za limitiranje izloženosti i risk apetita pojedinim rizicima
- definisane linije i frekvencije izvještavanja o upravljanju rizicima

- definisanu metodologiju mjerenja i praćenja izloženosti rizicima, čija se realizacija redovno prati i izvještava upravljačkim organima banke
- uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola:
 - a) kroz operativne postupke i definisane kontrole unutar organizacionih odjela i procesa
 - b) kroz uspostavljene kontrolne funkcije unutar banke: upravljanja rizicima, praćenja usklađenosti te interne revizije
 - c) uspostavljen sistem samoprocjene rizičnosti procesa te definisanja mjera mitigacije spram operativnih rizika

Banka kontinuirano radi na unapređenju sistema upravljanja rizicima te procesima, kako u sklopu internog unapređenja, tako i prema uočenim nedostacima iz internih i eksternih revizija.

U svrhu praćenja i kontrole rizika, a uzimajući u obzir profil rizičnosti Banke, u Banci su uspostavljene sljedeće kontrolne funkcije:

- funkcija upravljanja rizicima,
- funkcija interne revizije i
- funkcija praćenja usklađenosti.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima, između ostalih aktivnosti, osigurava:

- Efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima za koje je nadležan, a koji obuhvata redovno i pravovremeno identifikovanje, mjerenje i procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i kontrolu rizika, uključujući i izvještavanje o rizicima kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.
- Aktivno učestvuje u izradi poslovnih strategija Banke i to posebno u dijelu koji se odnosi na strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima Banke što uključuje: definisanje osnovnih ciljeva i principa, definisanje sklonosti ka preuzimanju rizika (eng. Risk Appetite Framework)
- Izrada ICAAP i ILAAP-a Banke
- Uspostava i primjena programa za testiranje otpornosti na stress
- Izrada i periodično revidiranje politika, procedura i drugih akata iz domena upravljanja rizicima itd.

Osnovne odgovornosti funkcije interne revizije odnose se, između ostalog, na ocjenu:

- adekvatnosti sistema upravljanja rizicima, u cilju identifikovanja, praćenja i kontrole ključnih rizika u poslovanju Banke,
- adekvatnosti uspostavljenog sistema internih kontrola u svim područjima poslovanja,
- upravljanja informacionim sistemom,
- primjene politike naknada,
- postupanja Banke po nalogima i preporukama Regulatora.

Područja djelovanja funkcije praćenja usklađenosti:

- a) Praćenje novih propisa:
 - Obavještavanje B1 o novim propisima i informisanje o aktuelnim promjenama u tim propisima

- Organizovanje koordinirane implementacije ukoliko obim promjene to zahtijeva
 - Procjena efekata izmjene u propisima na poslovanje banke
- b) Savjetovanje o primjeni propisa:
- Pravna analiza nekog pitanja na zahtjev Uprave Banke
 - Pravno mišljenje na zahtjev nadležnih organizacionih jedinica o načinu primjene propisa
- c) Praćenje i kontrola usklađenosti
- Propisane kontrole - kontrole propisane zakonskim/podzakonskim aktima (ICAAP kontrola, ILAAP kontrola, kontrola i preispitivanje politike naknada)
 - Prema procjeni rizika (određene po osnovu Matrice za procjenu rizika ustanovljene od strane Funkcije ili po osnovu nekog drugog relevantnog indikatora)

5. KAPITAL I ADEKVATNOST REGULATORNOG KAPITALA

Banka je poštovala zahtjeve Odluke o izračunavanju kapitala banke ("Službene novine FBiH" br. 81/17) prilikom izračunavanja regulatornog kapitala. Banka je na 31.12.2019. godine imala regulatorni kapital iznad propisanog minimuma. U skladu sa Zakonom o bankama, minimalni iznos uplaćenog novčanog kapitala Banke i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati, ne može biti manji od 15.000 hiljada KM. Banka ima upisani kapital u iznosu od 100.403 hiljade KM, i usklađena je sa odredbama ovog Zakona.

5.1. Regulatorni kapital Banke

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja, pri čemu osnovni kapital čini zbir redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

Regulatorni kapital Banke čini osnovni kapital (u potpunosti jednak redovnom osnovnom kapitalu) u iznosu od 185.958 hiljada KM.

Redovni osnovni kapital uključuje kapital nastao izdavanjem običnih dionica, zadržane dobiti, akumuliranu ostalu sveobuhvatnu dobit, ostale rezerve. U regulatorni kapital nije uključena dobit 2019. godine.

Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit uključuje nerealizirane dobitke i gubitke od promjena fer vrijednosti finansijske imovine, umanjene za pripadajući porez na dobit, te pripadajuća rezervisanja.

Ostale rezerve sastoje se od zakonskih rezervi.

U skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke, od regulatornog kapitala se odbijaju stavke nematerijalne imovine, te usklađenja u pogledu iznosa nedostajućih rezervi koje su rezultat razlike između obračunatih regulatornih rezervi za kreditne gubitke i iskazanih ispravki vrijednosti.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu regulatornog kapitala banke i zbira izloženosti ponderisane kreditnim rizikom, izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik i izloženosti riziku za operativni rizik.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promjenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- da obezbijedi usaglašenost sa zahtjevima Zakona o Bankama FBiH - visina osnivačkog kapitala ne može biti niža od 15.000.000 KM;
- da obezbijedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbijedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjeđenje prinosa dioničarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- da obezbijedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija Banke, detaljnije informacije o kapitalu su date u priložima u nastavku.

Tabela 7: Regulatorni kapital Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2019. u '000 KM

Kapital		
Br.	Stavka	Iznos
1.	REGULATORNI KAPITAL	185.958
1.1	OSNOVNI KAPITAL	185.958
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	185.958
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	100.403
1.1.1.2	Zadržana dobit	79.754
1.1.1.3	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	2.502
1.1.1.4	Ostale rezerve	25.101
1.1.1.11	(-) Ostala nematerijalna imovina	(5.781)
1.1.1.28	Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala - ostalo	(16.021)
1.1.2	DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	0
1.2.2	Opšte ispravke vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardizovanim pristupom	7.980
1.2.4	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala - ostalo	(7.980)

Tabela 8: Obrazac glavnih karakteristika instrumenata kapitala

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Broj	Stavka
1.	Emitent Addiko Bank d. d. Sarajevo
1.1	Jedinstvena oznaka BAHIPBRK1007
Tretman u skladu sa propisima	
2.	Priznat na pojedinačnoj / konsolidovanoj osnovi Instrument je priznat na pojedinačnoj osnovi.
3.	Vrsta instrumenta Redovne dionice
4.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama KM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja Iznos je priznat u regulatornom kapitalu u iznosu od 100.403 hiljade KM.
5.	Nominalni iznos instrumenta 100.402.875 BAM
5.1.	Emisiona cijena 188,55 BAM.
5.2.	Otkupna cijena Nije primjenjivo.
6.	Računovodstvena klasifikacija Dionički kapital.
7.	Datum izdavanja instrumenta Prvo evidentiranje u Centralnom registru hartija od vrijednosti je od 24. decembra 2002. godine, a naknadano je bilo više izdanja.
8.	Instrument sa datumom dospjeća ili instrument bez datuma dospjeća Instrument bez datuma dospjeća.
8.1.	Inicijalni datum dospjeća Instrument bez datuma dospjeća.
9.	Opcija kupovine od strane emitenta Ne.
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost Nije primjenjivo.
9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo) Nije primjenjivo.

Kuponi/dividende	
10.	Fiksna ili promjenljiva dividenda/kupon Promjenljivi.
11.	Kuponska stopa i povezani indeksi Nije primjenjivo.
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende Nije primjenjivo.
13.1.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate dividendi/kupona <i>Dejlomično diskreciono pravo.</i>
13.2.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona <i>Dejlomično diskreciono pravo.</i>
14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih podsticaja za otkup Ne.

15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi Nekumulativni.
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument Nekonvertibilan.
17.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije Nije primjenjivo.
18.	Ako je konvertibilan djelimično ili u cijelosti Nije primjenjivo.
19.	Ako se može konvertovati, stopa konverzije Nije primjenjivo.
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija Nije primjenjivo.
21.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje Nije primjenjivo.
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje Nije primjenjivo.
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti Da.
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrijednost U slučaju pokrića gubitka na teret osnovnog kapitala na osnovu zakonskih odredbi.
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cijelosti <i>U potpunosti ili djelomično.</i>
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, trajno ili privremeno Privremeno.
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizama povećanja vrijednosti Povećanje osnovnog kapitala po osnovu konverzije iz zadržane dobiti.
28.	Vrsta instrumenta koji će se pri likvidaciji ili stečaju naplatiti neposredno prije navedenog instrumenta Nema.
29.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata Ne.
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike Nije primjenjivo.

5.2. Podaci o kapitalnim zahtjevima i adekvatnosti kapitala

Banka izračunava adekvatnost kapitala i izloženosti riziku u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala Banke, koristeći pritom:

- standardizirani pristup za kreditni rizik,
- standardizirani pristup za tržišni rizik te
- standardizirani pristup za operativni rizik.

Tabela 9: Iznos kapitalnog zahtjeva po vrstama izloženosti u '000 KM

Adekvatnost kapitala		
Br.	Stavka	Iznos
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	2.642
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	61
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0
6.	Izloženosti prema institucijama	9.639
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	27.660
8.	Izloženosti prema stanovništvu	23.656
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	8.982
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	696
11.	Visokorizične izloženosti	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	14
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	18
16.	Ostale izloženosti	3.236
17.	Kapitalni zahtjevi za iznos namirenja/isporuke	0
18.	Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	627
18.1.	Kapitalni zahtjevi za specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata	0
18.2.	Kapitalni zahtjevi za velike izloženosti koje prekoračuju ograničenja definisana Odlukom o velikim izloženostima	0
18.3.	Kapitalni zahtjevi za devizni rizik	0
18.4.	Kapitalni zahtjevi za robni rizik	0
19.	Kapitalni zahtjevi za operativni rizik	5.378
20.	Kapitalni zahtjev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	0
21.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	26,07%
22.	Stopa osnovnog kapitala	26,07%
23.	Stopa regulatornog kapitala	26,07%

Odlukom o izračunavanju kapitala u bankama, propisani su minimalni kapitalni zahtjevi koje banke trebaju ispunjavati u svakom trenutku:

- stopa redovnog osnovnog kapitala 6,75%,
- stopa osnovnog kapitala 9%,
- stopa regulatornog kapitala 12%.

Pored regulatorno zadanih minimalnih stopa adekvatnosti Banka je također dužna osigurati zaštitni sloj za očuvanje kapitala koji se mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Dodatno su Odlukom o izračunavanja kapitala u bankama, predviđeni (još nisu propisani) zahtjevi za ostale zaštitne slojeve kapitala odnosno za kombinirani zaštitni sloj koji predstavlja minimalni redovni osnovni kapital, uvećan za zaštitni sloj za očuvanje kapitala i uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, ovisno od toga što je primjenjivo, i to:

- prociklični zaštitni sloj specifičan za banku,
- zaštitni sloj za sistemski važnu banku (propisan u rasponu od 0% do 2% i bit će propisan pojedinačno za svaku banku nakon što FBA rangira banke prema sistemskom značaju) i
- zaštitni sloj za sistemski rizik.

5.3. Informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku

Banka je odabrala eksterne rejting prema agenciji za dodjelu rejting Moody's. Eksterni rejtinzi moraju biti alocirani prema internim rejting ocjenama za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka.

Tabela 10: Interni I eksterni rejtinzi za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka

Interni Rating	Eksterni Rating		
ABSA	Moody's	S&P	Fitch
1A	Aaa, Aa1, Aa2	AAA, AA+	AAA, AA+, AA
1B		Aa, AA-	
1C	Aa3, A1, A2, A3	A+, A, A-	AA-, A+, A
1D	Baa1, Baa2	BBB+, BBB	A-, BBB+, BBB
1E	Baa3	BBB-	BBB-
2A		BB+	
2B	Ba1, Ba2	BB	BB+, BB
2C		BB-	BB-, B+
2D	Ba3		
2E	B1	B+	B
3A			B-
3B	B2		
3C		B	
3D	B3		
3E	Caa1		
4A		B-	
4B			
4C			
4D	Caa2		
4E	Caa3, Ca to C	CCC/C	CCC to C

Svakom kreditom primaocu mora redovno biti dodijeljen interni rejting, čak i ako on već ima eksterni rejting. Eksterni rejtinzi agencije za dodjelu rejtinga Moody's, se koristi isključivo za regulatorno utvrđivanje minimalnog zahtjeva za kapitalom.

Mapiranje stepena kreditne kvalitete izvršeno prema prilogu III dokumenta Službeni list Europske unije od 4.12.2019 (L 313/34) o izmjeni Provedbene odluke EU 2016/1799 u pogledu tablica za raspoređivanje kojima se određuje veza između procjena kreditnog rizika vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika i stepena kreditne kvalitete iz Odluke EU br.575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.

U nastavku pregled pondera dodjeljenih prema stepenu kreditne kvalitete i pripadajuće kategorije izloženosti:

Tabela 11: Pregled RWA po kategorijama izloženosti u '000 KM

Kategorija izloženosti	Ponder	Neto izloženost	RWA
8a. Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	28.966	0
8a. Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	25	14.300	3.575
8a. Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	50	11.015	5.507
8a. Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	100	12.930	12.930
8f. Izloženosti prema institucijama	50	97.109	48.554
8g. Izloženosti prema privrednim društvima	20	3.518	704
8g. Izloženosti prema privrednim društvima	50	13.091	6.545

Izloženostima prema centralnim vladama i centralnim bankama za koje postoji kreditna procjena odabranog ECAI-a dodjeljuje se ponder rizika naveden u narednoj tablici, a prema Članu 50. Odluke o izračunavanju kapitala banke.

Tabela 12: Ponderi rizika za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim Bankama

Izloženostima prema centralnim vladama i centralnim bankama						
Stepen kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	0%	20%	50%	100%	100%	150%

Izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditna procjena odabranog ECAI-a ponderišu se u skladu s članom 56. Odluke o izračunavanju kapitala banke, prema tablicama u nastavku u zavisnosti od roka dospjeća:

Tabela 13: Ponderi rizika za izloženosti prema institucijama čiji je preostali rok dospjeća duži od 3 mjeseca

Izloženosti prema institucijama						
Stepen kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	20%	50%	50%	100%	100%	150%

Tabela 14: Ponderi rizika za izloženosti prema institucijama čiji je preostali rok dospjeća kraći od 3 mjeseca

Izloženosti prema institucijama						
Stepen kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	20%	20%	20%	50%	50%	150%

Izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditna procjena odabranog ECAI-a dodjeljuje se ponder rizika naveden u sljedećoj tabeli koji odgovara kreditnoj procjeni ECAI-a u skladu s članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke.

Tabela 15: Ponderi rizika za izloženosti prema privrednim društvima

Izloženost prema privrednim društvima						
Stepen kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	20%	50%	100%	100%	150%	150%

Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje banka koristi za osiguravanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika

Kao tehniku smanjenja kreditnog rizika sa efektima zamjene na izloženosti, Banka koristi u sklopu materijalne kreditne zaštite, jednostavnu metodu finansijskog kolaterala u skladu sa

članom 87. Odluke o izračunavanju kapitala banke. Sa 31.12.2019 banka je koristila iznose depozita kao metodu ublažavanja rizika.

U skladu sa propisima Agencije, Banka koristi propisanu rating skalu za procjenu izloženosti kreditnom riziku spram rizikom ponderisane aktive.

Banka kao kriterij za svrstavanja u izloženosti u statusu neizmirenja obaveza koristi sljedeće uslove:

- dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu. Pod materijalno značajnim iznosom podrazumijevaju se ukupna dospjela potraživanja od:
 - a) fizičkog lica u iznosu većem od 20 BAM i 1% ukupne izloženosti dužnika, a
 - b) pravnog lica u iznosu većem od 500 BAM i 2,5% ukupne izloženosti dužnika,
- Banka smatra vjerovatnim da dužnik neće u potpunosti podmiriti svoje obaveze prema banci, njenom matičnom društvu ili bilo kojem od njenih podređenih društava, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala.

Opis pristupa i metoda koji se koriste za određivanje ispravki vrijednosti za kreditni rizik i rezervisanja po gubicima za vanbilansne stavke.

Finansijska imovina može biti klasifikovana u Fazu 1, Fazu 2, Fazu 3 i kupljenu ili odobrenu imovinu umanjenu za kreditne gubitke (POCI):

- Faza 1 - uključuje finansijske instrumente koji nisu imali značajan porast kreditnog rizika od početnog priznavanja ili koji imaju mali kreditni rizik na datum izvještavanja. Za ovu imovinu priznaju se očekivani kreditni gubici od 12 mjeseci i prihodi od kamata se izračunavaju po bruto knjigovodstvenoj vrijednosti imovine. 12-mjesečni očekivani kreditni gubici su očekivani kreditni gubici koji su rezultat pojave neplaćanja koji su mogući u roku od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja.
- Faza 2 - uključuje finansijske instrumente koji su imali značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja (osim ako imaju mali kreditni rizik na dan izvještavanja i ova opcija je preduzeta od strane subjekta), ali nemaju objektivne dokaze o umanjenu vrijednosti i ne radi se o kupljenoj i nastaloj imovini umanjenoj za kreditne gubitke. Za ovu imovinu, priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom perioda trajanja imovine, ali se prihodi od kamata i dalje računaju po bruto knjigovodstvenoj vrijednosti imovine. Očekivani kreditni gubitak tokom perioda trajanja imovine je očekivani kreditni gubitak koji proizilazi iz svih eventualnih događaja neispunjenja obaveza (neplaćanja) u toku maksimalnog ugovorenog perioda tokom kojeg je subjekat izložen kreditnom riziku. Očekivani kreditni gubitak je ponderisani prosjek kreditnog gubitka, uz rizike od neispunjavanja obaveza (eng. default) koji se pojavljuju kao ponderi. Očekivani kreditni gubitak će se diskontovati na datum izvještavanja primjenom efektivne kamatne stope ili približno tome.
- Faza 3 se može podijeliti na:
 - a) Faza 3 ii - pojedinačna (posebna) rezervisanja za rizik - individualno umanjene vrijednosti: uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivan dokaz o umanjenu vrijednosti na datum izvještavanja. Za ovu imovinu, period trajanja očekivanog kreditnog gubitka se priznaje, ali se prihod od kamate obračunava na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine.
 - b) Faza 3 ci - pojedinačna (posebna) rezervisanja za rizik - kolektivno umanjene vrijednosti: uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivan dokaz o

umanjenju vrijednosti na datum izvještavanja. Za ovu imovinu, period trajanja očekivanog kreditnog gubitka se priznaje, ali se prihod od kamate obračunava na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine.

- POCI - uključuje kupljenu ili odobrenu finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke na datum početnog priznavanja (IFRS 9.5.5.13). Ukoliko se finansijska imovina smatra da je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, Banka treba da prizna finansijski instrument kao instrument kupljene ili odobrene imovine umanjene za kreditne gubitke. Ukoliko se finansijska imovina smatra da je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, Banka treba da prizna finansijski instrument kao instrument kupljene ili stvorene imovine umanjene za kreditne gubitke, osim ako je mjereno po FVTPL.

Na svaki datum izvještavanja, Banka će procijeniti da li je kreditni rizik finansijske imovine značajno porastao od datuma početnog priznavanja. U tu svrhu će procijeniti razliku u riziku od neispunjenja obaveza (vjerovatnost neplaćanja) u odnosu na očekivani (preostali) period trajanja finansijskog instrumenta na dan izvještavanja u odnosu na datum početnog priznavanja. Veoma je važno da kreditni rizik instrumenta treba da se procijeni bez razmatranja kolaterala (tj. samo na osnovu perioda trajanja vjerovatnoće neplaćanja (eng. lifetime PD), ignorišući gubitke zbog neispunjenja obaveza (eng. Loss Given Default - LGD)).

Prilikom procjene značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka će u analizi kreditnog rizika koristiti višefaktorski pristup. To znači da se procjena vrši koristeći sve raspoložive informacije, kako kvantitativne tako i kvalitativne, uključujući i naprednije informacije (npr. makroekonomske faktore, relevantne informacije o industriji) koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora (MSFI 9.B5.5.18).

Sljedeći kriteriji se koriste za definisanje značajnog povećanja kreditnog rizika, što za posljedicu ima prenos iz Faze 1 u Fazu 2:

1. Dani kašnjenja preko 30 dana
2. Promjena u PD-u sa apsolutnim pragom od :
 - a. Retail 5%
 - b. Non Retail 4 %
3. Oznaka Forbearance
4. Rating 4D i 4E

Odredjivanje Faza će se primjenjivati na svu finansijsku imovinu, po pojedinačnoj imovini, mjerenoj po amortizovanom trošku u sklopu IFRS 9, osim ako se primjenjuje pojednostavljeni pristup. Ukoliko se bilo koji od gore navedenih kriterija ispuni, finansijski instrument će biti prebačen u Fazu 2.

Oporavak iz Faze 2 u Fazu 1 moguć je jedino ako svi kriterijumi, koji su uzrokovali prelazak u Fazu 2 nisu ispunjeni.

Prelazak u Fazu 3 - popis okidača umanjenja vrijednosti se nalazi unutar tablice kriterija defaulta definiranih u politici utvrđivanja neurednog plaćanja obaveza i sanacije.

Ukoliko se izloženost oporavlja od neizvršenja obaveza (Faza 3) i nije više umanjena za kreditne gubitke, treba biti vraćena nazad u Fazu 2 zajedno sa svim ostalim naplativim izloženostima (osim ako je kupljena ili stvorena umanjena za kreditne gubitke, u tom slučaju povratak nije moguć).

Kada je kredit nenaplativ vrši se otpis kredita, isknjižavanjem kredita i odgovarajuće

ispravke vrijednosti. Takvi krediti se otpisuju nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ukoliko se otpis vrši bez odricanja prava Banke na potraživanje od klijenta (tzv. interni ili računovodstveni otpis), iznos otpisanog potraživanja se evidentira u vanbilansu evidenciju. Interni otpis potraživanja predstavlja djelimičan ili potpuni otpis kada Banka nema razumna očekivanja po pitanju oporavka finansijske imovine. Interni otpis se obično radi za potraživanja klasifikovana u Fazu 3ii i Fazu 3ci.

Ukoliko se interno otpisano potraživanje u narednim periodima naplati, ova naplata se evidentira u korist prihoda od ranije otpisanih potraživanja.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog umanjenja vrijednosti smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je umanjenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog položaja), prethodno priznati gubitak zbog umanjenja vrijednosti se koriguje promjenama na računu ispravke vrijednosti. Iznos ukidanja rezervisanja se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku kao prihod od ukidanja rezervisanja.

Kada je moguće, Banka nastoji reprogramirati zajmove umjesto da se namiruje iz instrumenata osiguranja koje drži kao instrumente osiguranja. Ako su uslovi finansijske imovine iznova ugovoreni ili izmijenjeni, ili je postojeća finansijska imovina zamijenjena novom zbog finansijskih teškoća dužnika, tada se procjenjuje treba li prestati priznavati finansijsku imovinu. Ako su novčani tokovi reprogramiranih zajmova značajno drugačiji, smatra se da su ugovorna prava novčanih tokova izvornih zajmova istekla. Nakon izmjene uslova, umanjenje vrijednosti mjeri se primjenom originalne efektivne kamatne stope izračunate prije izmjena uslova kreditiranja te se takvi zajmovi nadalje ne smatraju dospjelima. Reprogramirani zajmovi se kontinuirano prate kako bi se osiguralo ispunjenje svih uslova i ostvarenje budućih priliva. Za reprogramirane zajmove se i dalje izračunavaju rezervacije, na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi, primjenom originalne efektivne kamatne stope.

Tabela 16: Ukupan i prosječan neto iznos izloženosti Banke prije primjene efekata tehnika smanjenja kreditnog rizika u '000 KM

Ukupna i prosječna neto vrijednost izloženosti			
Br.	Kategorija izloženosti	Neto vrijednost izloženosti na kraju perioda	Prosječne neto izloženosti tokom perioda
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	157.627	152.433
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	2.495	5.168
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	1.211
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	193.491	166.120
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	325.485	267.800
8.	Izloženosti prema stanovništvu	293.697	327.316
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	116.206	115.958
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	5.815	6.684
11.	Visokorizične izloženosti	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	117	143

15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	146	201
16.	Ostale izloženosti	59.193	58.615

*Tabela uključuje neto bilansu i vanbilansu izloženost bez nematerijalne imovine.

Neto izloženost je izračunata kao bruto umanjen za rezerve za kreditne gubitke, ili ispravke vrijednosti za kreditne gubitke ili rezerviranja po gubicima izvanbilančne stavke, u zavisnosti šta je veće po pojedinačnom ugovoru.

Tabela 17: Geografska podjela izloženosti (neto vrijednosti izloženosti) u '000 KM

Br.	Vrsta izloženosti	Bosna i Hercegovina	Evropska Unija	Ostale zemlje	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	85.598	59.099	12.930	157.627
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	2.495	0	0	2.495
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucija	44.941	132.572	15.978	193.491
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	308.738	13.226	3.521	325.485
8.	Izloženosti prema stanovništvu	293.660	35	2	293.697
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	116.111	95	0	116.206
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	5.815	0	0	5.815
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	117	0	0	117
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	63	83	0	146
16.	Ostale izloženosti	59.160	33	0	59.193

*Tabela uključuje neto bilansu i vanbilansu izloženost bez nematerijalne imovine.

Neto izloženost je izračunata kao bruto umanjen za rezerve za kreditne gubitke, ili ispravke vrijednosti za kreditne gubitke ili rezerviranja po gubicima izvanbilančne stavke, u zavisnosti šta je veće po pojedinačnom ugovoru.

Pozicija Ostale zemlje za koju je neto izloženost 32.431 hiljada BAM se sastoji najvećim dijelom od izloženosti na području SAD i iznosi 16.202 hiljada BAM, dok je druga najveća neto izloženost na području Republike Srbije i iznosi 14.621 Mio BAM i treća najveća izloženost je na području Singapura 1.606 BAM.

Tabela 18: Izloženosti prema grani djelatnosti (neto vrijednost izloženosti)

u '000 KM

Br.	Vrsta izloženosti	Pojoprivreda, šumarstvo i ribolov	Vađenje ruda i kamena	Prerađivačka industrija	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	Gradevinarstvo	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	Saobraćaj i skladištenje	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	Informacije i komunikacije	Poslovanje nekretninama	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	Umjetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne djelatnosti	Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca, djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu i obavljaju	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Ostalo neraspoređeno	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	67.211	0	0	0	0	0	90.415	0	157.627
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.487	5	2	0	0	0	0	0	2.495
	<i>Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima mala i srednja preduzeća</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	5	2	0	0	0	0	0	17
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	193.491	0	193.491
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	1.875	3.332	78.014	1	1.273	42.343	133.777	6.764	744	4.785	12.537	14.294	396	1.123	686	5.096	261	0	0	18.175	9	325.485
	<i>Izloženosti prema privrednim društvima mala i srednja preduzeća</i>	393	0	22.330	0	291	6.174	17.396	1.521	744	850	5.887	6.968	4	0	0	5.096	246	0	0	0	9	67.907
8.	Izloženosti prema stanovništvu	94	6	5.259	2	201	4.635	6.702	24.030	127	1.265	405	514	1.349	0	0	4	4	12	0	132	248.957	293.699

	<i>Izloženosti prema stanovništvu mala i srednja preduzeća</i>	94	6	5.259	2	201	4.635	6.702	24.030	127	1.265	405	514	1.349	0	0	4	4	12	0	132	8	44.750
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	0	4.595	15.781	0	0	6.304	43.090	1.152	3.704	0	1.762	1.138	1.590	558	0	10.365	0	0	0	0	26.167	116.206
	<i>Izloženosti obezbjeđene nekretninama mala i srednja preduzeća</i>	0	4.595	8.829	0	0	500	11.491	1.152	3.704	0	1.762	1.138	1.590	0	0	10.365	0	0	0	0	0	45.125
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4.371	0	10	1	0	0	0	0	0	0	0	1.432	5.815
	<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza mala i srednja preduzeća</i>	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	11
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	117	0	117
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	146	0	146
16.	Ostale izloženosti	0	0	0	0	0	5	16	0	0	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32.181	293	32.529

*Tabela uključuje neto bilansnu i vanbilansu izloženost bez uključene fiksne (materijalne i nematerijalne) aktive.

Neto izloženost je izračunata kao bruto umanjen za rezerve za kreditne gubitke, ili ispravke vrijednosti za kreditne gubitke ili rezerviranja po gubicima izvanbilasne stavke, u zavisnosti šta je veće po pojedinačnom ugovoru.

Tabela 19: Izloženosti prema preostalom roku dospijeca (neto vrijednost izloženosti)

Preostali rok do dospijeca svih izloženosti (neto vrijednost izloženosti) (000 KM)						
Br.	Kategorija izloženosti	<= 1 god	>1<=5 god	>5 god	Nije navedeno dospijeca	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	0	157.627	157.627
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	0	510	0	1.985	2.495
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	27.355	0	35	166.101	193.491
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	160.260	86.796	49.679	28.750	325.485
8.	Izloženosti prema stanovništvu	48.225	67.070	176.679	1.725	293.699
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	24.251	25.092	65.295	1.568	116.206
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	226	4.532	1.044	13	5.815
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	117	117
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	146	146
16.	Ostale izloženosti	1	41	86	32.401	32.529

*Tabela uključuje neto bilansnu i vanbilansu izloženost bez uključene fiksne (materijalne i nematerijalne) aktive. Neto izloženost je izračunata kao bruto umanjeno za rezerve za kreditne gubitke, ili ispravke vrijednosti za kreditne gubitke ili rezerviranja po gubicima izvanbilasne stavke, u zavisnosti šta je veće po pojedinačnom ugovoru.

Tabela 20: Bruto izloženosti prema značajnoj privrednoj grani

u '000 KM

Br.	Grane privrede	Izloženosti kod kojih su izvršene ispravke vrijednosti, odnosno umanjene vrijednosti (izloženosti u statusu neizmirenja obaveza)	Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja	Ispravke vrijednosti za dospjela nenaplaćena potraživanja	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ukupan iznos obračunatih regulatornih rezervi
1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	163	159	173	169	2.011	6	201
2.	Vađenje ruda i kamena	0	0	2	2	8.095	33	162
3.	Prerađivačka industrija	1.743	1.528	891	781	100.915	433	3.595
4.	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	3	3	4	4	4	0	3
5.	Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	10	10	17	17	1.504	5	40
6.	Građevinarstvo	361	281	317	247	54.378	397	1.446
7.	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	2.576	2.228	2.690	2.327	187.544	1.103	6.410
8.	Saobraćaj i skladištenje	100	97	145	140	32.594	70	742
9.	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	94	90	144	137	4.674	55	187
10.	Informacije i komunikacije	9.139	4.760	635	331	6.301	145	3.049
11.	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	576	510	360	319	338.531	697	4.298
12.	Poslovanje nekretninama	35	34	21	20	14.959	20	287
13.	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	809	794	789	774	16.274	40	1.122
14.	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	283	279	296	291	3.409	31	350
15.	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0	2	0	72.830	22	1.451
16.	Obrazovanje	0	0	1	0	706	4	14
17.	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	1	1	3	3	16.106	427	471
18.	Umjetnost, zabava i rekreacija	1	1	18	17	272	2	6
19.	Ostale uslužne djelatnosti	63	60	74	70	15	2	63
20.	Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za sopstvenu upotrebu	0	0	0	0	0	0	0
21.	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa	0	0	0	0	0	0	0
22.	Ostalo neraspoređeno	76.051	68.625	63.110	56.948	289.034	10.632	76.392
23.	Ukupno	92.008	79.459	69.691	62.596	1.150.156	14.123	100.289

* Iznosi navedeni u kolonama dospjelih nenaplaćenih potraživanja već su sadržani u kolonama potraživanja u statusu neizmirenja i potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja.

**Tabela uključuje bilansnu i vanbilansu izloženost bez fiksne (materijalne i nematerijalne) aktive.

Tabela 21: Izloženosti prije i poslije korištenja kreditne zaštite u '000 KM

Br.	Kategorija izloženosti	Vrijednost neto izloženosti prije korišćenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korišćenja kreditne zaštite	
		Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	157.627	0	157.627	0
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	2.495	0	2.495	0
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	193.491	0	193.491	0
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	325.485	4.371	325.067	4.371
8.	Izloženosti prema stanovništvu	293.697	1.444	292.805	1.444
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	116.206	0	116.206	0
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	0	0	0	0
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	117	0	117	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	146	0	146	0
16.	Ostale izloženosti	59.193	0	59.193	0

*Tabela uključuje neto bilansnu i vanbilansu izloženost bez nematerijalne imovine.

Tabela 22: Ispravke vrijednosti za kreditne rizike i rezervisanja po gubicima za vanbilansne stavke tokom perioda u '000 KM

		Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1.	Početno stanje	274	1.033
2.	Nove ispravke vrijednosti tokom perioda*	151	2.232
3.	Iznos ukinutih ispravki vrijednosti**	(289)	(2.314)
4.	Završno stanje	136	950

* ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika

* ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika, otpisa potraživanja i efekta na kamatni prihod u skladu sa MSFI 9

Tabela 23: Ispravke vrijednosti za kreditne rizike i rezervisanja po gubicima za bilansne stavke tokom perioda u '000 KM

		Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1.	Početno stanje	105.303	15.212
2.	Nove ispravke vrijednosti tokom perioda*	16.070	26.715
3.	Iznos ukinutih ispravki vrijednosti**	(12.925)	(28.735)
4.	Završno stanje	79.323	13.172

* ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika

* ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika, otpisa potraživanja i efekta na kamatni prihod u skladu sa MSFI 9

Tabela 24: Ukupne ispravke vrijednosti za kreditne rizike i rezervisanja po gubicima u '000 KM

		Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1.	Početno stanje	105.577	16.244
2.	Nove ispravke vrijednosti tokom perioda*	16.221	28.947
3.	Iznos ukinutih ispravki vrijednosti**	(13.214)	(31.049)
4.	Završno stanje	79.459	14.122

* ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika

* ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika, otpisa potraživanja i efekta na kamatni prihod u skladu sa MSFI 9

Kamatni prihod potraživanja u statusu neizmirenja obaveza, obračunat u skladu sa MSFI 9 primjenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrijednost potraživanja, iskazan u bilansu uspjeha za period 01.01. - 31.12.2019.godine u iznosu od 831 h KM.

Naplata potraživanja u statusu neizmirenja obaveza evidentira se kao smanjenje potraživanja i povećanje iznosa novčanih sredstava.

5.4. Informacije o stopi finansijskoj poluge

Stopa finansijske poluge izračunava se tako da se mjera kapitala banke podijeli sa mjerom ukupne izloženosti banke, te se izražava u postotku.

Stopa finansijske poluge izračunata u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke na dan 31.12.2019 iznosi 17,92%.

Pregled stavki uključenih prilikom izračunavanja ukupne izloženosti Banke koja predstavlja nazivnik prilikom izračunavanja stope finansijske poluge je sljedeći:

- bilansna izloženost umanjena za ispravke vrijednosti i za odbitne stavke kapitala,
- vanbilansna izloženost umanjena za rezerve za kreditne gubitke po međunarodnom standardu za vanbilansne stavke, na koje se primjenjuju sljedeći faktore konverzije:
 - 1) faktor konverzije koji se primjenjuje na knjigovodstvenu vrijednost za neiskorištene kreditne linije, koje se mogu bezuslovno opozvati u bilo kojem trenutku bez prethodnog obavještenja, iznosi 10%,
 - 2) faktor konverzije za vanbilansne stavke srednjeg/niskog rizika po osnovu finansiranja trgovine i stavke povezane sa službeno podržanim izvoznim kreditima, iznosi 20%,
 - 3) faktor konverzije za vanbilansne stavke srednjeg rizika po osnovu finansiranja trgovine i stavke povezane sa službeno podržanim izvoznim kreditima, iznosi 50%,
 - 4) faktor konverzije za sve druge vanbilansne stavke iznosi 100%.

Rizikom prekomjerne finansijske poluge upravlja se kroz proces upravljanja osnovnim kapitalom i izloženosti Banke, pri čemu navedeni procesi podrazumijevaju adekvatne sisteme praćenja, planiranja i kontrole relevantnih pozicija.

Tabela 25: Izvještaj o finansijskoj poluzi na dan 31.12.2019.

u ´000 KM

Vrijednosti izloženosti	Iznos
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) od 10 % u skladu sa članom 37. stav (8) tačka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke	1.446
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) od 20 % u skladu sa članom 37. stav (8) tačka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke	14.236
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) od 50 % u skladu sa članom 37. stav (8) tačka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke	54.690
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) od 100 % u skladu sa članom 37. stav (8) tačka d) Odluke o izračunavanju kapitala banke	0
Ostala imovina	989.035
(-) Iznos odbitnih stavki aktive - osnovni kapital - skladu sa članom 37. stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	(21.802)
Izloženost stope finansijske poluge -u skladu sa članom 37. stav (4) Odluke o izračunavanju kapitala banke	1.037.605
Kapital	
Osnovni kapital - u skladu sa članom 37. stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	185.958
Stopa finansijske poluge	
Stopa finansijske poluge -u skladu sa članom 37. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke	17.92%

6. PODACI KOJI SE ODOSE NA LIKVIDNOSNE ZAHTJEVE

Glavni fokus Strategije rizika likvidnosti Banke je definisanje principa sa ciljem osiguravanja dosljednosti cjelokupnog profila rizika i adekvatnost likvidnosti kao i njenu zaštitu u skladu sa njenom poslovnom strategijom. U tom smislu, definisan je sveobuhvatni okvir rizika: počev od internih propisa kroz organizacijsku strukturu, praćen kvantitativnim elementima i svojim ograničenjima i konačno osiguravajući stalno upravljanje usklađenošću sa limitima. Strategija rizika likvidnosti ima za cilj da postavi opšte parametre za savjesno i stalno upravljanje rizikom likvidnosti koje je inherentno modelu poslovanja Banke.

U detalje, ova Strategija treba definisati:

- Odgovarajuću identifikaciju, definiciju, analizu, mjerenje, monitoring, izvještavanje i ograničavanje cjelokupnog apetita za rizikom likvidnosti ABSA u cilju održavanja održivog razvoja poslovanja Banke uzimajući u obzir aspekt proporcionalnosti.
- Osiguravanje kreiranja strukture rizika likvidnosti u skladu sa dostupnim kapitalom i likvidnošću, prema tome podržavajući njegovu zaštitu i očuvanje vrijednosti za dioničare Banke.
- Organizacioni okvir rizika likvidnosti za proces dnevnog upravljanja i donošenja odluka
- Okvir Politika i dokumenata rizika likvidnosti
- Efikasno upravljanje likvidnošću (uključujući kvalitet podataka) i pristup gledanja naprijed poštujući indikatore ranog upozorenja sa ciljem usklađivanja adekvatnosti likvidnosti na dugoročnom horizontu, u skladu sa definisanom strategijom.
- Usklađenost sa regulatornim zahtjevima

Proces upravljanja rizikom likvidnosti Banke čine harmonizovane aktivnosti koje osiguravaju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno njenih novčanih tokova (priliva i odliva) i zasnovan je na kontinuiranom planiranju potencijalnih budućih likvidnosnih potreba uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim, regulatornim i ostalim uslovima okruženja Banke.

Planiranje potreba Banke za likvidnim sredstvima uključuje identifikaciju poznatih (očekivanih) i vanrednih (neočekivanih) novčanih odliva i moguću strategiju za upravljanje aktivom i pasivom za osiguranje sposobnosti Banke da ostvaruje, odnosno raspoložive novčanim prilivima koji su u svakom trenutku adekvatni njezinim tekućim potrebama.

Odjel upravljanja bilansom & riznica Banke je odgovoran za monitoring likvidnosti i ispunjavanje regulatornih i internih racija likvidnosti. Višak likvidnosti nakon ispunjenja obavezne rezerve i ostalih regulatornih zahtjeva se drži u gotovini, te portfolijima obveznica, i računa se kao rezerva likvidnosti banke. Cilj ovoga jeste oprezno upravljanje likvidnošću i dostizanje odgovarajućeg povrata na rezerve likvidnosti kroz aktivno upravljanje njenom strukturom.

Tabela 26: Obrazac LCR Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2019.

u ´000 KM

Obrazac LCR		
Br.	Stavka	Iznos
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	114.281
2.	Neto likvidnosni odlivi	27.747
3.	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	411,87%

7. PODACI O IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

U skladu sa važećim smjernicama poslovanja Banka ne vrši ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti i u 2019. godini nije ulagala u vlasničke vrijednosne papire. Postojeća ulaganja u vlasničke papire su vršena iz strateških razloga u ranijim godinama i svrha im je podrška redovnom poslovanju i razvoju domaćeg tržišta vrijednosnih papira.

Kod početnog priznavanja vlasničkog ulaganja koja se ne drže radi trgovanja, Banka može neopozivo odlučiti prikazati naknadne promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Ova odluka se provodi na temelju svake investicije pojedinačno.

Izveštaj o finansijskom položaju uključuju vlasničke vrijednosne papire određene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI).

Dobici i gubici po tim vlasničkim instrumentima se ne priznaju u dobit ili gubitak, kao ni umanjenje vrijednosti. Dividende se priznaju u računu dobiti i gubitka osim ako jasno ne predstavljaju povrat dijela troška ulaganja. Kumulativni dobiti i gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (OCI) prenose se u zadržanu dobit nakon prodaje ulaganja.

Banka u portfoliju hartija od vrijednosti ima dionice koje kotiraju i ne kotiraju na berzi. Banka ove vlasničke hartije od vrijednosti, u skladu sa MSFI 9, evidentira kao finansijsku imovinu mjerenu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Tabela 27: Pregled vlasničkih ulaganja

Vrsta ulaganja	Kotira na berzi	% učešća u kapitalu pravnog lica na dan 31.12.2019. u KM	Broj dionica na dan 31.12.2019.	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019.
SASE	DA	5,2366%	322	64.400
CRO BIH	DA	1,6292%	49.746	119.390
S.W.I.F.T. BELGIJA	NE		8	84.335

Banka je u 2019. izvršila prodaju 329 dionica Registra vrijednosnih papira Federacije BiH (oznake RVPSR) u ukupnom iznosu 39.493,16 BAM, te je time ostvarila prihod od prodaje dionica od 569,15 BAM.

8. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI

Upravljanje kamatnim rizikom u Banci provodi se u skladu sa zakonskom regulativom Agencije, odnosno u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima u bankama (UO-08-05/17) i u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi od 10/2017.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene kamatnih stopa.

Promjene kamatnih stopa utiču na zaradu Banke promjenom neto prihoda od kamata i nivoa drugih osjetljivih prihoda i operativnih troškova. Promjene kamatnih stopa takođe utiču na osnovnu vrijednost aktive banke, pasive i vanbilansnih instrumenata jer se ekonomska vrijednost budućih novčanih tokova mijenja kada se promijene kamatne stope.

Izvori Rizika:

- Rizik ročne neusklađenosti ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa (engl. repricing risk) je rizik kome je banka izložena zbog ročne neusklađenosti dospijeća (za fiksne kamatne stope) i ponovnog vrednovanja (za promjenjive kamatne stope) pozicija imovine, obaveza, te dugih i kratkih vanbilansnih pozicija u bankarskoj knjizi,
- Rizik krive prinosa (engl. yield curve risk) je rizik kome je banka izložena zbog promjene oblika i nagiba krive prinosa,
- Rizik osnove (engl. basis risk) je rizik kojem je banka izložena zbog razlike referentnih kamatnih stopa za instrumente sa sličnim karakteristikama u odnosu na ročnost ili vrijeme do sljedeće promjene kamatne stope,
- Rizik opcije (engl. optionality risk) je rizik koji proizlazi iz opcija, uključujući ugrađene opcije u kamatno osjetljive pozicije (npr. krediti s mogućnošću prijevremene otplate, depoziti s mogućnošću prijevremenog povlačenja i sl.)

Pretpostavke za mjerenje rizika:

U cilju minimaliziranja nepovoljnih uticaja promjena kamatnih stopa na kamatni rizik Banka redovito prati kretanje istog na regularnom nivou u skladu sa metodologijom grupe. Pretpostavke o prijevremenim otplatama nisu uzete u obzir.

Banka ima uspostavljene procese izračuna, monitoringa kao i limitiranja ovog rizika kroz analize osjetljivosti (Sensitivity Analysis „BPV+01“) usvojene limite (Value at Risk) te kroz izračune stresnih scenarija u vidu pomaka na krivu prinosa.

Testiranje otpornosti na stress i izvještavanje:

Za potrebe izvještavanja Agencije o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, Banka koristiti se jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Za potrebe jednostavnog izračuna promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva i bilansne i vanbilansne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u 13 vremenskih zona na način prikazan u tabeli. Ponderi se baziraju na procijenjenom standardnom kamatnom šoku od 200 procentnih/baznih poena tokom vremena i procijenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu.

Tabela 28: Vremenske zone i ponderi

Vremenska zona	Sredina vremenske zone	Procijenjeno modificirano trajanje	Pretpostavljeni kamatni šok u postotnim/baznim poenima	Ponder
do 1 mjeseca	0,5 mjeseci	0,04 godine	200 p. p.	0,08%
od 1 do 3 mjeseca	2 mjeseca	0,16 godina	200 p. p.	0,32%
od 3 do 6 mjeseci	4,5 mjeseci	0,36 godina	200 p. p.	0,72%
od 6 do 12 mjeseci	9 mjeseci	0,71 godina	200 p. p.	1,43%
od 1 do 2 godine	1,5 godina	1,38 godina	200 p. p.	2,77%
od 2 do 3 godine	2,5 godine	2,25 godina	200 p. p.	4,49%
od 3 do 4 godine	3,5 godine	3,07 godina	200 p. p.	6,14%
od 4 do 5 godina	4,5 godine	3,85 godina	200 p. p.	7,71%
od 5 do 7 godina	6 godina	5,08 godina	200 p. p.	10,15%
od 7 do 10 godina	8,5 godina	6,63 godine	200 p. p.	13,26%
od 10 do 15 godina	12,5 godina	8,92 godine	200 p. p.	17,84%
od 15 do 20 godina	17,5 godina	11,21 godina	200 p. p.	22,43%
preko 20 godina	22,5 godine	13,01 godina	200 p. p.	26,03%

- Za svaku značajnu valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno netira pozicije imovine i obaveza, te finansijskih derivata (ili aktivnih i pasivnih vanbilansnih stavki) po svakoj vremenskoj zoni, na način da dobije ukupnu neto poziciju po zoni,
- Dobivena ukupna neto poziciju po svakoj vremenskoj zoni pomnoži propisanim ponderima iz tabele, i to za svaku značajnu valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno,
- Dobivene ponderisane pozicije se sabiraju po svim vremenskim zonama tako da se dobije ukupna neto duga ili neto kratka pozicija bankarske knjige po svakoj važnijoj valuti i za ostale valute ukupno i
- Neto duge i neto kratke pozicije se zbrajaju po svim valutama na način da se dobije ukupna neto ponderisana pozicija bankarske knjige.

Ukupna neto ponderisana pozicija bankarske knjige izražava se u apsolutnom iznosu i predstavlja promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige banke, koja je nastala kao rezultat primjene standardnog kamatnog šoka.

Osnovne pretpostavke za mjerenje se uzimaju u skladu sa zakonskom regulativom. Nekamatonske pozicije iz bankarske knjige kao i kapital nisu uključeni u izračun promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige. Odnos promjene ekonomske vrijednosti i regulatornog kapitala ne smije da bude veći od 20%. Mjerenje izloženosti ovom riziku se radi na kvartalnom nivou.

Banka radi na implemtaciji uticaja kamatnih šokova na promjene prihoda koji još nije sastavni dio procjene kamatnog rizika u knjizi banke.

Kamatni rizik u knjizi banke se sastavni dio materijala koji se dostavlja ALCO odboru, Odboru za rizike kao Nadzornom odboru.

Tabela 29: Obrazac BA 04.00 Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2019. u ´000 KM

Obrazac BA 04.00 (UPP - U)		
Br.	Stavka	Iznos
1.	PROMJENA EKONOMSKE VRIJEDNOSTI	11.842
2.	REGULATORNI KAPITAL	185.958
3.	(PROMJENE EKONOMSKE VRIJEDNOSTI/REGULATORNI KAPITAL)*100	6,37%

9. INFORMACIJE U VEZI SA ICAAP-OM I ILAAP-OM

Banka na redovnoj godišnjoj osnovi provodi proces interne procjene adekvatnosti kapitala, u skladu sa regulatornim okvirom, kroz sljedeće korake:

- Procjena značajnih rizika kojima je banka izložena
- Donošenje risk strategije, usaglašene sa poslovnom strategijom banke
- Definisanje risk apetita banke za ključne rizike kojima je banka izložena kroz definisanje kapitalnih limita te limita za ključne indikatore za pojedine rizike
- Izračun internih kapitalnih zahtjeva po glavnim rizicima
- Provođenje stres testiranja
- Poređenje internih kapitalnih zahtjeva sa raspoloživim internim kapitalom
- Samoprocjena upravljanja rizicima i Icaap procesom od strane kontrolnih funkcija

Icaap proces je sevobuhvatni proces procjene upravljanja rizicima u banci, kapitalne adekvatnosti u kojem učestvuju sve tri kontrolne funkcije, kao i svi drugi Odjeli Banke u domenu svog poslovanja. Icaap rezultati se redovno razmatraju od strane Uprave banke i Nadzornog odbora i isti su integrisani u ključne procese upravljanja i odlučivanja unutar Banke.

Prilikom procjene značajnih rizika, Banka razmatra sve rizike kojima je izložena te koristi odgovarajuće metode prilikom analize i određivanja koji rizik je za Banku materijalan a koji nematerijalan, odnosno koji je rizik značajan a koji neznačajan za Banku. Procjena materijalnosti rizika u Banci, kao osnova u procesu interne procjene adekvatnosti kapitala, se određuje uzimanjem u obzir trenutnih ali i budućih pokazatelja rizika, kako kvantitativnih tako i kvalitativnih. Značajni rizici su oni rizici koji mogu imati (tokom kratkog perioda) negativne posljedice za Banku a koji zahtjevaju adekvatno pokriće kapitalom.

Da bi osigurala da se svi relevantni rizici adekvatno uzimaju u obzir u postupcima upravljanja rizicima i kapitalom, banka redovno - barem jednom godišnje - vrši inventar rizika. Tokom procesa inventara rizika Banka ažurira listu relevantnih materijalnih/značajnih rizika, te odlučuje o metodama kvantifikacije i kapitalne pokrivenosti.

U domenu izračuna internih kapitalnih zahtjeva, banka, zavisno od vrste rizika, koristi internu ili standardiziranu regulatornu metodologiju:

- Za tržišni i rizik likvidnosti banka koristi internu metodologiju zasnovanu na VAR izračunu, koji ujedno predstavlja i standard u bankarskoj industriji
- Za kreditni rizik i rizik koncentracije, banka koristi standardizirani pristup te regulatorne smjernice za izračun kapitala
- Za valutno inducirani i operativni rizik, banka koristi kombinovani pristup primjene interne metodologije i standardiziranog pristupa izračunu kapitala prema regulatornim odlukama
- Grupu ostalih rizika banka tretira prema simplificiranom pristupu, koristeći važeće smjernice za izračun internih kapitalnih zahtjeva

Banka kao rezultat provedenog ICAAP procesa za 2019. godinu zaključuje da ima adekvatnu pokrivenost kapitalom, kako za normalne uslove poslovanja, tako i za vanredne stresne situacije.

Banka postavlja sljedeće ciljeve unutar ILAAP okvira:

- Osiguranje likvidnosti banke u bilo kom trenutku, u okviru datih limita i definisanje strategije
- Priprema planiranja likvidnosti i finansiranja
- Pristup tržištu i diversifikacija rizika u vezi instrumenata, valute, druge stranei dospjeća
- Upravljanje osnovnom rezervom likvidnosti (osnova i stresna rezerva)
- Upravljanje regulatornim okidačima likvidnosti
- Adekvatno određivanje cijena prenosa sredstava koje odražava direktne i indirektno troškove likvidnosti
- Adekvatna struktura transpofracije dospjeća
- Rast primarnih sredstava i optimizacija odnosa pokrića kredita depozitima
- Planiranje u vanrednim situacijama i upravljanje
- Održavanje povjerenja tržišta

Kao dio okvira ILAAPa postavljeni su i limiti za nelikvidnost, banka na redovnoj dnevnoj / mjesečnoj osnovi prate osnovne regulatorne i interne pokazatelje likvidnosti u svrhu optimalnog upravljanja.

10. POLITIKA NAKNADA

Za sačinjavanje i revidiranje Politike naknada zadužen je Odjel upravljanja ljudskim resursima. Politika se revidira jedanput godišnje i podnosi na usvajanje Nadzornom odboru. Odbor za imenovanja i naknade pruža podršku Nadzornom odboru po pitanjima vezanima za strategiju plata i naknada iz radnog odnosa na nivou Banke. Nadzorni odbor usvaja Politiku plata i naknada, te je zajedno sa Odborom nadležan za praćenje adekvatnosti njene primjene.

Sistem plaća i naknada je usklađen s dugoročnom poslovnom strategijom Banke tako da obuhvata opću poslovnu strategiju i kvantificirane razine tolerancije rizika u višegodišnjoj perspektivi. Banka u procesu planiranja kapitala i u generalnom procesu procjene kapitala pored svoje trenutne kapitalne pozicije u obzir uzima i utjecaj iznosa isplata plaća i drugih naknada.

Pri obračunu varijabilnih naknada, mjerenje učinka obuhvata korekciju za sve vrste trenutnih i budućih rizika i uzima u obzir troškove potrebnog kapitala i likvidnosti.

Raspodjela varijabilne komponente također u obzir uzima i sve vrste trenutnih i budućih rizika.

Varijabilne komponente (uključujući i beneficije koje ovise o učinku) mogu se isplaćivati samo ako je finansijska pozicija Banke održiva, a isplata opravdana. Pravo na varijabilnu isplatu zasnovano na učinku (isplata novih i odgođenih elemenata) može se ostvariti samo ako su ispunjeni osnovni uslovi.

Omjer između fiksnog i varijabilnog dijela naknada iznosi 92,75 % (fiksni) i 7,25% (varijabilni).

Banka može isplatiti dvije vrste varijabilnih naknada: incentive za radnike prodajne mreže i bonuse za ostale radnike. Incentive mogu biti isplaćeni kvartalno na osnovu definisanih kvantitativnih KPIs (Novi ciljani klijenti, paketi, krediti i novi transakcijski računi) i kvalitativnih KPIs (poznavanje proizvoda, SFE kontrola, mystery shopping, NPS). Bonusi za ostale radnike mogu biti isplaćeni jednom godišnje na osnovu uspješnosti ostvarenih ciljeva radnika, uspješnosti Addiko Bank i uspješnosti Addiko grupacije.

Varijabilne naknade nisu zagarantovane.

S obzirom da Banka ne isplaćuje varijabilne naknade u dionicama/opcijama nisu definisani ni kriteriji uspješnosti za ovakav vid isplate.

Tabela 30: Pregled neto godišnjih naknada

Pregled ukupnih neto naknada u KM na godišnjem nivou prema područjima poslovanja banke/streamova (stanovništvo, privreda itd) za sve radnike					
CEO	CFO	CRO	COO	CRBO	CCBO
981.672,64	580.330,88	1.440.259,51	1.888.728,82	3.668.381,06	694.400,43

Tabela 31: Zbirni pregled naknada

Zbir svih naknada po kategorijama zaposlenika, te informacije o naknadama podijeljene na upravu banke, nadzorni odbor i ostale zaposlenike banke čije profesionalne aktivnosti imaju značajan uticaj na rizični profil banke	
Kategorija	Ukupan iznos neto naknade
Kategorija (Uprava, NO, KK)	1.818.939,68
Kategorija (ostali radnici)	7.452.264,06

Broj zaposlenih čije naknade iznose sto hiljada BAM-ova ili više po finansijskoj godini je 3.

11. PODACI O BANKARSKOJ GRUPI

Banka na dan 31.12.2019. godine u svom vlasništvu nema podređenih društava.